

3. lpp. Ko iecerētais finanšu izlīdzināšanas modelis sola mūsu novadam?
4. lpp. Kas piedraņķē un kas sapoš.
5. lpp. Kokles skan Latvijai, arī pie mums.
6. lpp. «Individuāli arhitektūra nav vajadzīga, gudrais var dzīvot mucā!»
8. lpp. Lora Egle no Jauniešu Saeimas.
11. lpp. Kāpēc mācītājs velk kleitu?

Redaktora vārdi

Lieluma ābola kodēji

Aleksandrs Rapaports, arhitektūras un mākslas lietpratējs, Eiropas mēroga domātājs un mūsu novada iedzīvotājs no Mazirbes *Papardēm*, sarunā vairākkārt uzsvēra ambīciju lomu atsevišķu cilvēku un jo sevišķi valstu, īpaši mazu nāciju dzīvē, pat bilstot, ka lielas intelektuālas ieceres, pārdomātas, valsts finansētas zinātnes un kultūras programmas varbūt ir vienīgais vairogs pret lielvaru draudiem.

Vārdu «ambīcijas» Rapaporta kungs pieminēja tik bieži un dažādos locījumos, ka bija vien pašam jāpadomā, ko saprotu ar šo svešo vārdu. Pirms gadiem divdesmit franču valodas kursos pabrīnījās, ka francūži ar ambīcijām saprot visnotaļ labus centienus. Latviešiem tas likās kaut kas nevēlams, skaužams.

Bet mūsu pašu Aleksandrs Čaks pirms daudziem gadu desmitiem gribēja kost lieluma ābolā. Lūk, latviski un dzejā ietērpts ambīciju jēdziens! Un droši vien šo alku, dižu mērķu un piepildījuma mums tiešām trūkst gan katram atsevišķi, gan sabiedrībai kopumā.

Alnis Auziņš

Aizved mani uz Slīteres siliem!

Slīteres Ceļotāju dienas jeb *Knišels kož, zāl aug, pavārs vār, sanāk draug* noritēs ēdamlietu zīmē. 6. un 7. VI ceļotājus gaida pārgājieni dabā, veloapji, laivošana, darbnīcas, degustācijas.

Vieta — Dundagas novads, Slīteres nacionālais parks, pēcpusdienas norišu centrs — Kolkas Ūšos ar īpašajiem viesiem — *Valtera restorāna* pavāriem no Rīgas.

Tikai reizi gadā ikkatram ir iespēja labu speciālistu vadībā iepazīt Slīteres apkārtnes unikālo vidi un nokļūt vietās, kas ikdienā tūristam nav pieejamas! Šogad izzināsim ēdamlietas: kas veselībai noderīgāks, lībiešu kulināro mantojumu, mežu un purvu radību ēdienkarti, barošanās ķēdes dabā.

To pārgājienos no plkst. 11.00 mums skaidros savas jomas lietpratēji:

- ☞ Inīta Dānīle no Latvijas Dabas muzeja atklās, ko ēd sēnes;
- ☞ kopā ar Jāni Šlūki no Ķemeru nacionālā parka pētīsim, kurš kuru ēd vecos priežu mežos gar Vecroču upi;

- ☞ purvu eksperte, Dr. biol. Līga Strazdiņa vedīs rādīt, kurš purvā apēd visus;
- ☞ meža ekoloģe, Dr. biol. Sandra Ikauniece mācīs noteikt uguns darbības pēdas mežā;
- ☞ kopā ar Gaidi Grandānu no Latvijas Pūču izpētes biedrības vērosim putnus;
- ☞ kopā ar dabas pētnieku Vilni Skuju no Dabas aizsardzības pārvaldes abrāzijas līdznuma malā meklēsim ēdājus un ēdamos;
- ☞ Ūšu saimniece Dženeta Marinska vedīs pa Kolkas zivsaimniecības vēsturi un piedāvās nogaršot šprotes;
- ☞ vides gide Ina Brauna aicinās doties pa kanģaru mugurām pētīt dižpriedes;
- ☞ lībiešu kultūrvides eksperts Edgars Millers vedīs pa Mazirbes līvu takām.

Lielākā daļa pasākumu notiks Kolkas un Mazirbes apkārtnē, arī Slīterē. Brauksim ar velosipēdiem — sestdien Kolkas pusē pa lī-

biešu ciemiem un gar kādreizējā Dieviņezera krastu, svētdien ap Dundagu. Ūdens stihijas cienītājus iepriecinās laivu braucieni uz Kolkas bāku, pa Irbes upi un jūru un vizināšanās ar ūdensvelosipēdiem.

Ēdamlietu garšošana un darbnīcas gaidīs Mazirbē — lībiešu tautas namā un *Stūrīšos*, kā arī Slīteres bākas pagalmā.

Ceļotāju dienu īpašie viesi: *Valtera restorāna* pavāri no Rīgas ar Latvijas produktu klāstu un jaunām dabas oriģinālreceptēm.

Sestdienas agrā pēcpusdienā pulcējamies Kolkas Ūšos. No plkst. 15.00 darbosies tirziņš un *Valtera restorāna* pavāri, no plkst. 18.00 baudāmi muzikāli priekšnesumi. Vakaru vadīs aktrise Marija Bērziņa.

Aicinām piedalīties ģimenes ar bērniem, skolēnus, dabas draugus, zaļā dzīvesveida piekritējus, tos, kas ciena saturīgu atpūtu dabā, un visus pārējos interesentus.

Pēc pārgājieniem un nodarbībām spirdziņojiet pavasara gaisā laba ēstgriba! **Izvērstu programmu, lūdzu, skatiet 11. lpp. un sliteresdiena.wordpress.com**

16. V plkst. 13.00 Dundagas pilī Ģimenes dienas koncerts *Es savai ģimenei*. Piedalīsies Dundagas Mākslas un mūzikas skolas audzēkņi un Kultūras pils amatiermākslas kolektīvi. Ieeja brīva.

5. VI Baznīcu nakts (sk. 11. lpp.).

6. un 7. VI Slīteres Ceļotāju dienas.

13. VI plkst. 19.00 Dundagas pils estrādes atklāšanas koncerts. Piedalīsies Rīgas *Zelta koris*. Ieeja pieaugušajiem 3 €, pensionāriem 2 €, pirmsskolas vecuma bērniem — brīva. Plkst. 22.00 zaļumballe ar grupu *Rumbas Kvartets*, ieeja 3 €. Uz koncertu un balli kopā — 5 €.

Alanda Pūliņa, Dundagas Tūrisma informācijas centra tūrisma organizatore, tel. 29444395, www.visit.dundaga.lv

Andra Ratkeviča, Dabas aizsardzības pārvaldes Kurzemes reģionālās administrācijas sabiedrisko attiecību speciāliste, tel. 28385025, www.daba.gov.lv, slitere.lv
Foto no Dženetas Marinskas albuma

Kāpēc piedalīties?

Juris Smajinskis, Vidzemes Augstskolas lektors, Latvijas Lauku tūrisma asociācijas *Lauku ceļotājs* pārstāvis:

— Tiem dažādu paaudžu cilvēkiem, kas ilgi nav bijuši šajā Ziemeļkurzemes pusē un kam Slīteres vārds joprojām saistās ar rezervātu, stingro režīmu un slēgtu militāru zonu, tamdēļ vien jāatbrauc, lai pārlicinātos, ka tā visa ir pagātne. Nacionālajā parkā ir atvērti, ceļotājus gaidoši lietpratēji, un tūristus gaida brīnišķīgas dabas un kultūrvēsturiskā mantojuma vērtības.

Šo pusi skārušas labvēlīgas pārmaiņas. Ļoti mainījies ir Kolkasrags, kur ļaudis sagaida apmeklētāju centrs, uzlabota infrastruktūra — ceļotājus priecē jauns skatu tornis netālu no raga, atjaunotas dabas takas pie Slīteres bākas un Pēterezera.

Viesmīlīgi un zinoši ir vietējie saimnieki, kā Signe Dišlere Košruga *Pītagos*, kā Laima Jurgenberga Dūmeles *Ziedkalnos*, kā Dženeta

Marinska Kolkas Ūšos un daudzi citi. Dženeta labprāt iepazīstina ar ciema kultūrvēsturi un sklandrausu cepšanas mākslu.

Ceļotāju dienās gaida lieliskas ekskursijas dabā lietpratīgu gidu vadībā, kultūras pasākumi, patīkama kopā būšana un šoreiz vēl arī īpaši gastronomiski prieki. Visu divās dienās pat nepagūt, bet tas nekas! Uz Dundagas novadu var atbraukt vēl kādu reizi, jo vasara tikai sāksies!

Valters Zirdziņš, *Valtera restorāna* īpašnieks:

— *Valtera restorāns* ir ļoti priecīgs un pagodināts par iespēju piedalīties Slīteres Ceļotāju dienās un izbukt no Vecrīgas mūriem brīvības pasākumā, turklāt tik skaistā vietā — pie Kolkas.

Ikdienā darām visu iespējamo, lai Vecrīgā būtu nobaudāmi vietējie produkti mūsdienīgā izpildījumā. Tādējādi atbalstām vietējos zemniekus un ražotājus, lai viņiem būtu daudz darba!

Mūsu komanda jau sen gaidījusi, kad varēs paviesoties tuvāk pie dabas un jūras.

Slīteres ceļotāju dienas

<https://sliteresdiena.wordpress.com>

6-7. jūnijs

Runas vīriem ir spēks rokās

Domes sēdē 23. aprīlī

Apstiprināja 2014. gada pārskatus: Dunda- gas novada pašvaldībai; SIA *Ziemeļkurzeme*, 5118 € peļņu novirzot uzņēmuma iepriekšējo gadu zaudējumu segšanai; SIA *Kolkas ūdens* ar 24 586 € zaudējumu; SIA *Dundagas veselības centrs* un nolēma Sociālo, izglītības un kultū- ras jautājumu komitejā augustā diskutēt un analizēt SIA darbību nākotnē.

Nolēma atcelt novada domes 26.03.2015. sēdes lēmumu nr. 54, protokola nr. 3, 8. §, *Par nekustamā īpašuma nodokļa parāda piedziņu bezstrīda kārtībā* un piedzīt bezstrīda kārtībā, vēršot piedziņu uz parādnieka naudas lī- dzekļiem un tam piederošo kustamo mantu, no SIA *Sky Energy 3*, reģ. nr. 40103356679, par īpašumu *Ezeru Spīdolas* (108/256 domājamās daļas) nekustamā īpašuma nodokļa pamatpa- rādu 475,47 € un nokavējuma naudu 155,37 €, kopā 630,84 €.

Uzdeva izpilddirektoram izveidot 5 cilvē- ku darba grupu iekšējo noteikumu *Grozījumi Dundagas novada domes 18.12.2014. iekšējos no-*

teikumos «Amatpersonu un darbinieku darba samaksas noteikumi» projekta izstrādei. Notei- ca darba grupas uzdevumus: samērot pašval- dībā strādājošo pienākumu un atlīdzības novērtējumu; sagatavot noteikumu un paš- valdības amatu kataloga grozījumus.

Apstiprināja jaunu Dundagas kultūras pils maksas pakalpojumu cenrādi.

Atļāva Kolkas pamatskolas ūdensvada remontam un ūdens skaitītāju nomainīai vajadzīgos 2207,30 € izlietot no pamatskolas budžeta.

Nolēma pārdot izsolē dzīvokļu īpašumu *Dobējos*: 2. dzīvoklis, kadastra nr. 8850 900 0499, 41,9 m², nosacītā cena 900 €; 3. dzīvok- lis, kadastra nr. 8850 900 0500, 30,5 m², nosa- cītā cena 600 €; 4. dzīvoklis, kadastra nr. 8850 900 0498, 38,4 m², nosacītā cena 700 €.

Noteica jaunu telpu nomas maksu Dunda- gā, Pils ielā 6, 107 € mēnesī bez PVN par 752,10 m².

Nolēma rīkot automašīnas *Peugeot-Boxer*

ar valsts reģistrācijas nr. FS 3483 trešo izsoli. Šoreiz izsoles nosacītā cena ir 2500 €.

Pieņēma noteikumus par Dundagas nova- da pašvaldības nekustamā īpašuma Pils ielā 14, Dundagā, atsevišķu telpu nomas tiesību izsoli sabiedriskajai ēdināšanai.

Nolēma slēgt dzīvojamo telpu īres līgumu uz vienu gadu par dzīvokli nr. 8 Dundagā, Upes ielā 2 un par dzīvokli nr. 3 Dundagā, Brīvības ielā 17.

Nolēma iznomāt pašvaldības zemes gaba- lus atbilstoši teritorijas plānojumā noteikta- jam mērķim — lauksaimniecībai un mazdār- ziņiem. Informāciju par pieejamajām zemes nomas platībām ievietot pašvaldības interne- ta lapā un domes ēkā pie ziņojumu dēļa.

Piekrita sadalīt nekustamo īpašumu *Kļav- nieki*, atdalot no tā zemes vienību ar kadastra apzīmējumu 8850 030 0040.

Precizēja nekustamā īpašuma *Ziemas dārzs* ar kadastra nr. 8850 020 0214 zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 8850 020 0214 platī- bu no 3,11 ha uz 3,83 ha.

Pēc paša lūguma atbrīvoja Andri Kojro no Vietējo iniciatīvu projektu konkursu komisi- jas locekļa amata un no Medību koordināci- jas komisijas locekļa amata. Atļāva viņam savienot Dundagas novada pašvaldības Saim- nieciskā dienesta vadītāja amatu ar Nodarbi-

darbībā) 0,28 € mēnesī par 1 m², bet ne vairāk kā par 20 m² platības;

24.12. izdevumiem par kurināmā iegādi 85 € gadā vai siltumenerģijas resursu iegādi 7,08 € mēnesī;

24.13. izdevumiem par elektroenerģiju — 50 kWh mēnesī;

24.14. izdevumiem par gāzi — 1 m³ mēnesī;

24.15. izdevumiem par ūdeni un kanalizā- ciju — 2 m³ mēnesī;

24.16. izdevumiem par sadzīves atkritumu izvešanu — 1 € mēnesī».

Domes priekšsēdētājs Gunārs Laicāns

Paskaidrojuma raksts

Dundagas novada domes 26.03.2015. saistoša-jiem noteikumiem nr. 6 *Grozījumi Dundagas novada domes 27.02.2014. saistošajos noteikumos nr. 4 «Par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas perso- nas atzīšanu par trūcīgu vai maznodrošinātu un sociālajiem pabalstiem»*

1. Īss saistošo noteikumu satura izklāsts. Saistošajos noteikumos izdarīti grozījumi, lai noteiktu: 1) kārtību, kādā pašvaldība maksā dzīvokļa pabalstu bērnam bārenim un bēr- nam, kurš palicis bez vecāku gādības un at- rodas bērnu aprūpes iestādē, audžuģimenē vai pie aizbildņa; 2) likuma *Par palīdzību dzī- vokļa jautājumu risināšanā* 25.² panta piektajā daļā minēto izdevumu segšanas normatīvus, kā arī dzīvokļa pabalsta apmēra aprēķināša- nas un izmaksas kārtību.

2. Saistošo noteikumu nepieciešamības pamatojums. Saskaņā ar likuma *Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā* 25.² panta pirmo daļu pašvaldībai turpmāk jāmaksā dzīvokļa pabalstu bērnam bārenim un bērnam, kurš palicis bez vecāku gādības un atrodas bērnu aprūpes iestādē, audžuģimenē vai pie aizbil-

nātības valsts aģentūras Aktīvo nodarbinātī- bas pasākumu izvērtēšanas komisijas locekļa amatu.

Uzdeva novada domes priekšsēdētājam kā SIA *Ziemeļkurzeme* kapitāldaļu turētājam no- drošināt SIA *Ziemeļkurzeme* rīcībspēju un valdes locekļa nominēšanu saskaņā ar *Publis- kas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrības pārvaldības likuma* 37. punktā noteiktiem kritērijiem. Lai nodrošinātu SIA *Ziemeļkurze- me* rīcībspēju, ieteica domes priekšsēdētājam par valdes locekļa kandidātu izraudzīt vienu no pašreizējiem SIA *Ziemeļkurzeme* izpildin- stitūcijas vadošiem darbiniekiem. Noteica sagatavot kārtību, kādā nominēt kandidātus valdes locekļu amatiem kapitālsabiedrībā līdz 01.08.2015. (likumā noteikts — ne vēlāk kā līdz 01.09.2015.). Atbildīgais — domes iz- pilddirektors. Skatīt Attīstības un plānošanas komitejas sēdē augustā.

Uzdeva sagatavot pašvaldības kapitālsa- biedrību dzīvotspējas izvērtējumu un rīkot diskusiju pašvaldības vadības līmenī par funkcionāli līdzvērtīgo uzņēmumu reorgani- zāciju vai darbības optimizāciju. Atbildī- gais — domes izpilddirektors. Terminš — 01.07.2015. Tālāk to skatīs Attīstības un plā- nošanas komitejas sēdē jūlijā.

Protokolu pārļūkoja Sandra Kokoreviča

Saistošie noteikumi

Apstiprināti ar Dundagas novada domes 26.03.2015. lēmumu nr. 63. (prot. nr. 3, 17. §)

Dundagas novada pašvaldības 26.03.2015. saistošie noteikumi nr. 6 *Grozījumi Dundagas novada domes 27.02.2014. saistošajos noteikumos nr. 4 «Par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas perso- nas atzīšanu par trūcīgu vai maznodrošinātu un sociālajiem pabalstiem»*

Dundagā, 26.03.2015. Izdoti saskaņā ar Sociālo pakalpojumu un sociālās palī- dzības likuma 3. panta otro daļu, 33. panta otro daļu, 35. panta trešo, ceturto un piekto daļu; likuma *Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā* 14. panta sesto daļu, 25.2 panta pirmo un piekto daļu; Ministru kabi- neta 30.03.2010. noteikumu nr. 299 *Noteikumi par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu* 19.4. apakšpunktu; Ministru kabineta 17.06.2009. noteikumu nr. 550 *Kārtība, kādā aprēķi- nāms, piešķirams, izmaksājams pabalsts garantētā mini- mālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai un slēdzama vieno- šanās par līdzdarību* 13. un 15. punktu.

Izdarīt Dundagas novada pašvaldības 27.02.2014. saistošajos noteikumos nr. 4 *Par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīša- nu par trūcīgu vai maznodrošinātu un sociāla- jiem pabalstiem* šādus grozījumus:

1. Izteikt saistošo noteikumu izdošanas tiesisko pamatojumu šādā redakcijā: «Izdoti saskaņā ar Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 3. panta otro daļu, 33. panta otro daļu, 35. panta trešo, ceturto un piekto daļu; likuma *Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā* 14. panta sesto daļu, 25.² panta pirmo un piekto daļu; Ministru kabineta 30.03.2010. noteikumu nr. 299 *Noteikumi par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīša- nu par trūcīgu* 19.4. apakšpunktu; Ministru kabineta 17.06.2009. noteikumu nr. 550 *Kārtī- ba, kādā aprēķināms, piešķirams, izmaksājams*

pabalsts garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai un slēdzama vienošanās par līdz- darbību 13. un 15. punktu».

2. Papildināt saistošos noteikumus ar 7.2.¹ apakšpunktu šādā redakcijā: «7.2.¹ dzīvokļa pabalsts bērnam bārenim un bērnam, kurš palicis bez vecāku gādības».

3. Papildināt saistošos noteikumus ar 8.¹ punktu šādā redakcijā: «8.¹ Tiesības uz šo saistošo noteikumu 7.2.¹ apakšpunktā minēto pabalstu ir likuma *Par palīdzību dzīvokļa jautā- jumu risināšanā* 25.² pantā noteiktajai perso- nai».

4. Aizstāt saistošo noteikumu 11. punktā vārdus «7.1.—7.6. apakšpunktos» ar vārdiem «7.1., 7.2., 7.3., 7.4., 7.5., 7.6. apakšpunktā».

5. Papildināt saistošos noteikumus ar 13.¹ punktu šādā redakcijā: «13.¹ Pieprasot saisto- šo noteikumu 7.2.¹ apakšpunktā minēto pa- balstu, klients iesniedz iesniegumu un uzrā- da (iesniedzot kopijas):

13.¹1. izdevumus par dzīvojamās telpas lietošanu apliecinošus dokumentus (īres līgums, rēķins u.tml.);

13.¹2. izdevumus par pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvojamās telpas lietošanu, apliecinošus dokumentus (līgumi, rēķini u.tml.)».

6. Papildināt saistošos noteikumus ar VIII.¹ nodaļu šādā redakcijā:

«VIII.¹ Dzīvokļa pabalsts bērnam bārenim un bērnam, kurš palicis bez vecāku gādības

24.¹ Dzīvokļa pabalstu bērnam bārenim un bērnam, kurš palicis bez vecāku gādības, piešķir šādā apmērā:

24.¹1. izdevumiem par dzīvojamās telpas lietošanu (īres maksa, nepieciešamie izdevu- mi par obligāti veicamajām pārvaldīšanas

Pārtikas preču komplekti

Trūcīgas vai ārkārtas, krīzes situācijā nonākušas ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas, balstoties uz pašvaldības Sociālā dienesta izsniegtu izziņu, varēs saņemt pārtikas preču komplektu no Eiropas Atbalsta fonda vistrūcīgākajām personām, kā arī piedalīties papildpasākumos. Pārtikas preču kompleksus sāks izdalīt no 6. V.

Ja šajās ģimenēs ir bērni, ir iespējams saņemt arī pamata materiālo palīdzību — higiēnas un saimniecības preces katram bērnam vecumā līdz 18 gadiem un individu- ālos mācības piederumus vai skolas somas katram bērnam vecumā no 5 līdz 16 gadiem.

Higiēnas un saimniecības preču komplek- tu izdali plānots uzsākt jūnijā. Mācību pie- derumu kompleksus vai skolas somas sāks izdalīt vasarā. Precīzu datumu paziņosim atsevišķi. Atbalsta komplektu katrai perso- nai var izsniegt tikai par konkrēto mēnesi,

to nevar izsniegt ne par iepriekšējo mēnesi, ne par nākamo.

Kam ir izziņa uz 1 mēnesi, tas varēs sa- ņemt 1 pārtikas preču komplekta paku kat- rai personai un 1 higiēnas un saimniecības preču komplekta paku katram bērnam, kas nav sasniedzis 18 gadus.

Kam ir izziņa uz 3 mēnešiem, tas varēs saņemt kopā 2 pārtikas preču komplekta pakas katrai personai un 1 higiēnas un saim- niecības preču komplekta paku katram bēr- nam, kas nav sasniedzis 18 gadus.

Kam ir izziņa uz 6 mēnešiem, tas varēs saņemt kopā 4 pārtikas preču komplekta pakas katrai personai un 2 higiēnas un saim- niecības preču komplekta pakas katram bērnam, kas nav sasniedzis 18 gadus.

Gan tie, kam ir izziņa 1 mēnesim, gan tie, kam ir 3 un 6 mēnešiem, saņems vienu kom- plektu vai skolas somu kalendārajā gadā katram 5–16 gadus vecam bērnam.

Pakas varēs saņemt
Dundagā Sociālajā dienestā Talsu ielā 7 pirmdienās plkst. 9.00–12.00 un 13.00–18.00; trešdienās plkst. 9.00–12.00 un 13.00–16.00; piektdienās plkst. 9.00–12.00;

Kolkā pie sociālā darbinieka *Brigās* ceturtdienās plkst. 8.00–12.00 un 13.00–14.00.

Ineta Mauriņa, Sociālā dienesta vadītāja

Administratīvajā komisijā

24. III sēdē nr. 3 izskatīja 4 administratī- vā pārkāpuma lietas.

No tām: 1 iesniegumu par policijas in- spektora Kārļa Bogdana sastādītā adminis- tratīvā pārkāpuma protokola nr. 350001924 apstrīdēšanu (par apstāšanās un stāvēšanas noteikumu neievērošanu) — policijas in- spektora pieņemto lēmumu par uzlikto naudas sodu atstāja negrozītu un personas sūdzību noraidīja;

1 lietu par dabisko vajadzību kārtošanu sabiedriskā vietā — (Dundagas novada paš- valdības saistošo noteikumu nr. 11 *Par sa- biedrisko kārtību* 48. punkts) — persona ad- ministratīvi sodīta ar 20 € naudas sodu;

1 lietu par bērna aprūpes pienākumu nepildīšanu (LAPK* 173. p. 1. d.) — persona

Skaidro lietpratējs

Finanšu izlīdzināšana un reģionālā politika

Latvijas Pašvaldību savienības (LPS) slēgtajā domes sēdē Rīgā 22. IV, kurā piedalījās arī mūsu novada vadītājs Gunārs Laicāns, dome nolēma iesniegt Finanšu ministrijā priekšlikumus jaunā pašvaldību finanšu izlīdzināšanas modeļa pilnveidei. Vārds G. Laicānam.

Gunārs Laicāns

— **Kādas ir svarīgākas atziņas un kādas šķiet nākotnes izredzes, no mūsu novada viedokļa raugoties?**

— Tā bija slēgta sēde, kurā apsprieda valdības piedāvāto finanšu izlīdzināšanas modeli un pieņēma dokumentu, ko nolēma iesniegt Finanšu ministrijā. Sēdē atzina, ka valdība bez ekonomiska un sociāla pamatojuma jau vairākus gadus piedāvā Saeimai samazināt pašvaldību daļu kopbudžetā. Tāpēc pašvaldību funkciju izpildei nepietiek finanšu.

Nedrīkst jaukt reģionālo politiku un instrumentus, kas šo politiku īsteno. Finanšu izlīdzināšana nav brīnumriks, kas spēj atrisināt visas novadu problēmas. Te saskaras daudzu pašvaldību intereses, bet pašvaldības ļoti atšķiras — ir bagātas, vidēji turīgas un trūcīgas.

Domes sēdē pieņemtajā dokumentā pamatdoma ir tāda, ka finanšu izlīdzināšanas fondā ir jāpiedalās valstij!

Pašlaik valdības piedāvātais modelis ir šāds. Finanšu izlīdzināšanā piedalās visas pašvaldības, un ir paredzētas trīs kārtas. Pirmajā jāsadala pašvaldības vērtētie ienākumi, un mums arī zināma naudas summa būtu jāiemaksā finanšu izlīdzināšanas fondā. Vērtēšanai ir izveidoti pieci kritēriji: iedzīvotāju skaits, bērnu skaits vecumā līdz 6 gadiem, bērni un jaunieši vecumā no 7 līdz 18 gadiem, iedzīvotāju skaits virs darbspējas vecuma un teritorijas platība. Tieši pēdējais

Vizīte Dānijā

No 14. līdz 17. IV atbildes vizītē uz Dāniju, Kēges komūnu devās Dundagas novada domes priekšsēdētājs Gunārs Laicāns, viņa vietniece Andra Grīvāne, izpilddirektors Visvaldis Radelis un Dānijas–Latvijas komitejas pārstāve Sandra Salceviča. Stāsta G. Laicāns un S. Salceviča.

Sandra Salceviča

G. Laicāns: — Nozīmīga ir sadarbības vēsture. Pirmoreiz Skovbo komūnas delegācija, ko vadīja Ulle Hansens, pie mums Dundagā ieradās 1996. gada 25. aprīlī. Rudenī mūsu delegācija devās uz Skovbo, kur parakstījām sadarbības līgumu. 2007. gadā viņiem notika teritoriālā reforma un Skovbo komūnu pievienoja Kēges komūnai.

Tagad ciemojoties, uz tikšanos bija uzaicināts arī Ulle Hansens, kurš izteica prieku par to, ka lietas, par kurām vienojāmies 1996. gadā, notiek arī pašlaik. Viena no tām — politiskās delegācijas brauc reizi četros gados. Notiek vēlēšanas, ievēl citus deputātus, un mēs skatāmies, lai mūsu sadarbības punkti darbotos, ja vajag, papildinām tos.

Pēdējoreiz mūsu delegācija gan Dānijā bija ciemojusies 2008. gadā Austra Kristapsona vadībā. No tā laika pagājuši 7 gadi un nevie-

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

sekas pašvaldībām nav paredzēts kompen-sēt. Dundagas novada pašvaldībai 2015. gadā pēc jaunā modeļa pienāktos 103 995,00 € liela valsts budžeta dotācija, kas ir par 1 751,00 € vairāk nekā pašreizējā modeli. Tātad 2016. gadā vēl varam cerēt uz valsts budžeta dotāciju, bet, sākot ar 2017. gadu, ieņēmumi būs atkarīgi no izlīdzinātiem vērtētiem ieņemu-miem uz 1 nosacīto iedzīvotāju. Nosacītais iedzīvotāju skaits ir visu iedzīvotāju skaita un koriģēta iedzīvotāju skaita četras atsevišķās grupās (iedzīvotāju skaits 1. janvārī, bērni 0–6 gadu vecumā, bērni un jaunieši 7–18 gadu vecumā, iedzīvotāji virs darbspējas vecuma) summa, kam gala variantā pieskaita koriģētu pašvaldības platību.

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Dundagas novads

Laiks spodrībai

Zemes dienā nacionālajā parkā

22. IV, ko ANO noteikusi par Starptautisko zemes dienu, Dundagas vidusskolas audzēkņi piedalījās talkā Slīteres nacionālajā parkā.

Vidusskolas 6. un 7. klase kopā ar audzinātājām Sarmīti Dinsbergu un Sandru Salceviču atbrauca uz jūrmalu, lai no Pitraga līdz Mazīrbei attīrītu liedagu no atkritumiem, kurus tur izskalojusi jūra vai nometuši neapzinīgi atpūtnieki. Piecus kilometrus no viena ciema līdz otram bērni nostaigāja 2 stundās, savācot pārdesmit maisu atkritumu, no tiem lielu tiesu — kuģu tauvu un tīklu daļas. Dažiem laimējās atrast dzintaru!

Pēc darba Mazīrbes bijušās jūrskolas pagalmā ar īpašnieces laipnu atļauju bērnus pacienāja ar pupiņu zupu. Abas klases bija

saņēmušas uzdevumu darba laikā izdomāt stāstu — sestie par liedagā izskalošanās dzīvi zemūdens plāvas, septītie — par Baltijas jūras gliemenes piedzīvojumiem. Kad ēstgriba bija remdēta, stāstus noklausījāties visi kopā. Izspēlējām sadarbību rosinošo *Upes tīrīšanas spēli*. Lai izpildītu spēles uzdevumu, visiem kopā ar virvju un āķu palīdzību vajadzēja novietot zivis vienā aplī, bet drazas — otrā.

Paldies čaklajiem talciniekiem par darbu!

Andra Ratkeviča, Dabas aizsardzības pārvaldes Kurzemes reģionālās administrācijas sabiedrisko attiecību speciāliste

Edgara Lāča foto

Lielās talkas norise

Gan Lielajā talkā 25. IV, gan iepriekš Zemes dienā un vēl mazliet ātrāk novadā savāktā dažādo drazu apjoms ir visai iespaidīgs. Vai vairāk piesārņots, vai vairāk bijis talcinieku? Bet dosim vārdu Saimnieciskā dienesta vadītājiem Dundagā un Kolkā!

• Talcinieki Dakterlejā.

Andra Kojro foto

Saposīsim īpašumus!

Pašvaldības policija aicina un atgādina — īpašnieki, esiet īsti saimnieki un sakopiet savus īpašumus!

Dundagas novada saistošajos noteikumos noteikts, ka ēku — namu, māju — apsaimniekotājam jānodrošina ēku fasāžu, to skaitā logu, durvju, balkonu, izkārtņu, kā arī žogu, vārtu, vārtiņu kārtīgs izskats un tīrība. Žogi un vārti laikus jāremontē, bet stipri bojātie jāatjauno vai jānomaina. Saistošie noteikumi paredz — ja neapdzīvotai un saimnieciskai darbībai neizmantojamai ēkai fasādi gar ielu nevar uzturēt noteiktajā kārtībā, tad jāgādā, lai tās logi un durvis būtu aizvērti, logu un durvju ailes — aiznaglotas un fasāde aizklāta ar dekoratīvu materiālu, aizsedzot visas fasādes, kas vērstas uz ceļu. Šie darbi un plānotais fasādes izskats ir jāaskaņo ar Būvvaldi.

Novada saistošie noteikumi noteic, ka

pagalmos zāles garums nedrīkst pārsniegt 15 cm un zemēs, kuru lietošanas veids ir «plavas», «ganības» vai «augļu dārzs», zāle ir jānopļauj vismaz reizi gadā līdz 15. IX. Diemžēl mūsu novadā šos noteikumus gan daudzi neievēro. Vai tiešām būs jāpiemēro soda nauda? Par nepļautajiem un nesakārtotajiem zemes īpašumiem atrunājas, ka tie iegādāti *treknajos gados*, kas varēja zināt, ka pienāks šādi laiki, kad arī pārdot ir grūti.

Dundagas novadā pašlaik ir apzināti vairāk nekā 22 vidi degradējoši objekti, kas neatbilst saistošo noteikumu prasībām. Divi objekti nojaukti, bet trīs nākuši klāt. Šo ēku un teritoriju īpašniekiem izsūtīs brīdinājuma vēstules ar lūgumu īpašumus noteiktā termi-

Stāsta Andris Kojro Dundagā.

Pašvaldībā pieteiktās talkas vietas bija parka estrāde un Kolkasrags, bet lielākas vai mazākas ļaužu grupas un atsevišķi cilvēki talkoja visā novadā.

Patīkams jaunums ir Vīdales ciema iedzīvotāju sarosīšanās šajā gadā. Šopavasār vīdalnieki nodibinājuši biedrību *Visvīdale*, viņi arī laikus pieteicās talkai un paveica daudz. Talcinieki vāca atkritumus gar ceļmalām no Lejasvīdales līdz *Pūču* mājām, arī uz Cirstu ciema pusi. Vīdales talcinieki aptvēruši apmēram 10 kilometru garu teritoriju, salasījuši ap 60–70 maisu ar atkritumiem.

Pie galvenā krustojuma ciema iedzīvotāji iecerējuši labiekārtot apkārtni, tādēļ talkas dienā sagatavoja zemi, lai varētu veidot iedīgus apstādījumus.

Dakterlejā grupa talcinieku saposa pašvaldības teritoriju, ko bija sākuši jau pērn, — izzāģēja nokaltušos krūmus, zarus, ko arī sadedzināja, kā arī salasīja sīkos atkritumus. To gan nebija daudz, tikai dažī maisi. Arī ļoti labi padarīts darbs!

Kā jau katru gadu mums talkā nāca vidusskolas audzēkņi, un ar kopīgiem spēkiem Zemes dienā uzposām jaunās parka estrādes apkaimi. Jaunieši vāca lapas, ozolzīles, sīkus zariņus un atkritumus. Zemes dienā talku ar Dundagas skolēnu līdzdalību rīkoja Slīteres nacionālais parks, sakopjot daļu jūrmalas.

ņā sapost. Pretējā gadījumā īpašniekus var saukt pie atbildības normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Daudzi īpašnieki ignorē arī šo prasību, izdomājot dažādas atrunas.

Vispirms šādi objekti ir jāsakopj tūrisma vidi degradējošās vietās. Kā viens no pirmajiem objektiem, kas ar savu apdraudošo izskatu bojā vidi, ir vecās dzirnavas mūri Šlīteres ielā Dundagā, tālāk — Priestera māja, kurai gan skaists jumta segums, un pretējā ceļa pusē māja, kas jau brūk kopā. Vēl uz priekšu — nodegusi ēka Nevejā ceļu krustojumā. Tā varētu turpināt bez gala. Sasniegums ir Kolkā, kur nojauktas *Vagaru* mājas un tai piederošā *saimniecības* ēka. Patlaban sapoš īpašumu pie robežas, iebraucot Dundagas novadā no Talsu puses. Pašvaldības policijas darbinieki šogad, tāpat kā iepriekš, ir apsekojuši nesakoptos īpašumus un īpašniekam nosūtījuši brīdinājumu, norādot, ka tas līdz noteiktam laikam jāsakārto. Ir redzams rezultāts Uzvaras ielā, kur pļauj pērno kūlu.

Visai lielu atkritumu daudzumu savāca talcinieki pie *Trīskalniņu* mājām. Tāpat savas dzīvesvietas apkaimi kopa valpenieki gar ceļmalām, kaļķenieki, īpaši pie *Vārpiņu* mājām, Kārļmuižā Zadiņu un Burnevicu talcinieki no ceļa malām tīrīja apaugumu un sakrājušos zemi, atsevišķi ļaudis talkoja arī citviet. Kā jau tas daudzus pēdējos gadus ierasts, krietnu ceļa posmu saposa nevejnieks Dzintars Bumbieris, kas savāca mazāk maisu nekā citus gadus.

Pavisam ar atsaucīgo iedzīvotāju palīdzību piepildījām piecus lielos konteinerus jeb aptuveni 35 kubikmetrus. Šis apjoms gan neveidojās tikai no 25. IV talkas, tam pieskaitāms klāt dažus iepriekšējos mēnešus ar bezdarbnieku palīdzību savāktais daudzums.

Secinājums: kur līdz šim esam mazāk posuši, tur atkritumu ir vairāk, kur spodrībai pievēršamies regulāri, tur draža tomēr sarūk.

Stāsta Ilmārs Gleglu Kolkā.

Pa visu pagastu kopā, ieskaitot jūrmalas ciemus, savācām ap 200 maisu atkritumu. Talcinieki strādāja gan centrā, pie skolas, pie tautas nama, pie privātmājām, gan Kolkasragā, gan pie Zēņu dīķa. Daži individuālie talcinieki bija īpaši rošīgi un čakli, kā ēvažnieks Uģis Auliks, kas savāca 8 maisus dažādu mīsdienā dzīves pārpalikumu.

Ziņas apkopoja Alnis Auziņš

Atgādinām — ja šos saistošos noteikumus neievēro, fiziskajām personām var uzlikt līdz 150 € naudas sodu, bet juridiskajām personām — līdz 300 €. Arī Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 152. panta 5. daļā paredzēta atbildība pār šādiem pārkāpumiem: fiziskām personām līdz 570 €, juridiskajām personām līdz 1400 €. Redziet paši — naudas sodi iespaidīgi, tāpēc būtu vēlams sakārtot savus aizaugušos un jau sagrūt sākušos nekustamos īpašumus.

Pašvaldības policija atgādina, ka tās mērķis nav sodīt par saistošo noteikumu un normatīvo aktu neievērošanu vai pārkāpšanu, bet gan rūpēties, lai tos ievēro un lai neciestu novada tēls. Apskatot stāvokli, gan secināms — rezultātu var panākt tikai ar sodiem.

Kārlis Bogdāns, pašvaldības policijas inspektors

Kad attīnīsi jaku vaļā, putns bijis kā stindzis, bet tad ar spurkšķi aizlidojis. Tātad ar veselību medņu vistai viss bijis kārtībā.

Diāna Siliņa

Novada šokopasts!

Ikviena interesents mūsu Tūrisma informācijas centrā (TIC) Dundagas pilī tagad var iegādāties šokolādes tāfelīti, kas reizē ir atklātne, un to nosūtīt savam draugam Latvijā, citur Eiropā vai plašajā pasaulē, — mīļu, patriotisku un visnotaļ saldu sveicienu.

Kā pastāstīja tūrisma lietpratēja Alanda Pūliņa, tamlīdzīga ideja jau šur tur Latvijā ir iedzīvināta. Dundagas šokolāde — atklātne radusies sadarbībā ar www.sokopasts.lv. Uz pirmā vāka atainots Kolkasrags, Dundagas pils un Šlīteres bāka, mugurpusē jāuzraksta adrese un jāuzlīmē marka, ko var iegādāties gan TIC, gan pastā, savukārt iekšpusē paredzēta vieta vēlējumam. Saldaiss sūtījums nopērkams par 2,30 €, marka sūtīšanai pa Latviju maksā 0,68 €, pa Eiropu — 1,29, pa pasauli — 1,57.

Jāpiebilst, ka šokolāde ir iepakota triecienizturīgā materiālā.

Alnis Auziņš

Medņu vista Dundagā

24. IV pēcpusdienā Dundagas centrā nez no kurienes bija uzradusies medņu vista.

Kā pastāstīja Ziemeļkurzemes virsmežniecības Dundagas nodaļas mežzine Dagmāra Jansone, tas ir rets gadījums. Viņai tieši tajā laikā sanācis būt Dundagas centrā. Mežzini ieraudzījis, par putnu pavēstījis Mārtiņš Lepste, un abi devušies medņa vistu glābt.

Putns atradies zaļajā zonā starp ielu un pieturu, kur skolēni gaidījuši autobusu, bet, protams, interesējušies arī par medņa vistu.

«Ja būtu tīkla gabals...» Dagmāra un Mārtiņš sākuši gudrot. Kur tad lai Dundagas centrā pēkšņi tads rastos? Putns, saprazdams, ka viņu ķers, vēl vairāk satraucies un uzskrējis uz *Vecās pirts* āra kafejnīcas grīdas, tad uzlēcis uz nožogojuma malas. Mārtiņš viņu nokēris, un Dagmāra uzsegusi savu mežzines darba formas jaku. Tad medņu vista nomierinājusies. Gunārs Kulpa, kas tur arī atradies, ieteicis putnu aizvest uz Pāces priedēm. Tā arī izdarījuši. Nav bijusi ne mazāk skaidrība, no kurienes spārnotais draugs uzradies, un centrā putnam palikt tik un tā būtu bīstami — medņu vista varētu apjukumā nokļūt zem mašīnas.

Lai līgo lepna dziesma!

Kokles skan Latvijai

4. V svinējām Latvijas Republikas Neatkarības atjaunošanas 25. gadadienu. Prieks bija uzzināt, ka nozīmīgo jubileju vērienīgi atzīmēs ne tikai galvaspilsētā, bet arī mūsu pusē. Afīša vēstija, ka šajā dienā piecos Ziemeļkurzemes dievnamos — Rojā, Ģipkā, Kolkā, Mazirbē un Dundagā — vienlaikus skanēs kokles.

Savdabīgajā akcijā vienojās koklētāju ansambļi no Aizkraukles, Babītes, Baldones, Cēsīm, Kolkas, Madonas, Rīgas un Tukuma, bet vakarā visi koklētāji satikās noslēguma koncertā Kolkas tautas namā.

Koncerti Kolkā

Kāpēc interesants un vērienīgais sarīkums bija iecerēts Kolkā, pastāstīja Kolkas koklētāju ansambļa ilggadējā vadītāja **Dzintra Tauniņa**: «Ideja par kokļu kopkoncertu Kolkā jau sen ir bijusi Rīgas Skolēnu pils koklētāju ansambļa *Austriņa* vadītājai Ivetai Tauriņai. Šogad visi spraigi gatavojāmies Latvijas Skolēnu dziesmu un deju svētkiem un visi labi piedalījāmies skatēs. Tomēr daudziem nebūs iespējas kopā muzicēt, tāpēc Latvijas Neatkarības atjaunošanas 25. gadadiena bija lielisks iemesls šeit sapulcināt koklētājus no dažādām Latvijas vietām. Koklētāji jau iepriekšējos pieaugušo Dziesmu un deju svētkos iemēģināja koncertēt baznīcā. Labā pieredze liecināja, ka baznīcas vide ir ļoti pateicīga kokļu mūzikai. Un dzirdēt kokles neierastā vietā — Ziemeļkurzemes baznīcās — varētu būt gana interesanti un savīļojoši.

Visā Kurzemē esam vienīgais koklētāju ansamblis. Kokļu spēli māca vēl Saldus mūzikas skolā, bet tur laikam nav ansambļa. Tuvākās vietas uz Rīgas pusi, kur apgūstama kokļu spēle, ir Engure un Tukums.

Kolkas koklētāju ansamblis darbojas kopš 1993. gada, kad Kolkā atvēra mūzikas skolu. Ilggadēja ansambļa dalībniece ir mūzikas skolotāja Evita Ernštreite. Ansambļa repertuāru jau gadiem veido visdažādāko žanru mūzika. No citiem koklētāju ansambļiem atšķiramies ar lībiešu mūziku, arī koncerttērpi ir lībiešu tautas tērpi. Kopš 2003. gada esam Dziesmu svētku kustības dalībnieki. Toreiz ieguvām 1. vietu jaunākajā grupā Dziesmu svētku skatē. Kolkas koklētājas ierasti kuplina Kolkas, Dundagas, Talsu novada svētkus, dažādos citus pasākumus. Muzicēts arī citviet Latvijā, kā arī Igaunijā, Somijā, Krievijā, Slovēnijā, Slovākijā. Radoša sadarbība mums ir izveidojusies ar vijolnieci Andu Kostandu, flautistēm Ivetu Bordjugu un Lāsmu Medni. Lai mūsu koncerti būtu kokļu saimes dāvana svētkos Latvijai!»

Svētku dienas viducī Kolkas luterāņu baznīcā sākās koncerts, kurā piedalījās Juglas mūzikas skolas koklētāju ansamblis *Zeltskariņi* un pašas kolcenieces savas skolotājas Dzintras Tauniņas vadībā. Ievadvārdos Dzintra uzsvēra, cik īpaši nozīmīga šī diena ir tām

• Koklētāju kopkoncerts Kolkas tautas namā.

paaudzēm, kuras pēc padomju okupācijas gadiem piedzīvoja neatkarības atjaunošanu. Kokle ir Latvijas dvēsele, tāpēc mēs vēlējamies, lai šodien skan kokles, lai tās apliecina gan to, cik mūsu Latvija ir skaista, gan to, cik trausla — kā maigā kokles skaņa — ir neatkarības robeža! Mēs patlaban esam visi kopā, jo piecos mūsu pusēs dievnamos reizē skan kokļu mūzikal!

Dzidri ieskanējās *Caur sidraba birzi gāju*, tai sekoja vēl citas skaistas latviešu tautasdziesmas. Mūzika jautri uzvirpuļoja, skuma, gaviļēja, liegi plūda. Reizēm likās, ka muzicē gandrīz vai orķestris, tik plašas vislatviskākā instrumenta iespējas atklāja koklētājas.

Patriotiski skanošā tautas dziesma *Skaista, skaista tēvu zeme* noslēdza koncertu dievnāmā. Sirsnīgu paldies koncerta dalībniekiem un ansambļa vadītājam teica Kolkas luterāņu draudzes vecākā Vija Ernštreite, vēl piebīldama, ka ir ļoti priecīga par lielisko notikumu mūsu dievnāmā.

To, ka Latvija svin brīvības atjaunošanas 25. gadadienu, muzikāli krāšņi un emocionāli saviļņojoši atkal apliecināja koklētāju ansambļu noslēguma kopkoncerts Kolkas tau-

tas namā. Liekas, ka mūsu tautas nams vēl nebija pieredzējis tik daudzskaitlīgu, skaistajos latviešu tautastērpos saposušos bērnu un jauniešu pulku, kuru aizrautīgi, izjusti un sirsnīgi vadīja šī pasākuma galvenās iniciatoras Iveta Tauriņa un Dzintra Tauniņa.

Koncertu ievadīja Latvijas himna, to zināja dziedāt pat vismazākie koncerta dalībnieki. Kā varens un skanīgs jūras vilnis nama zāli piešalca visu koklētāju izpildītās latviešu tautasdziesmas *Divējāda saule tek* Ivetas Tauriņas vadībā. Savukārt šī unikālā sarīkojuma

Baibas Šuvcānes foto

saimniece Dzintra Tauniņa sveica visus klātesošos lībiešu valodā un nedaudz iepazīstināja ar lībiskā krasta un valodas savdabību. Kolkas koklētāju ansambļa dalībnieces ne tikai nospēlēja lībiešu tautas dziesmu *Kurg (Dzērve)*, bet arī nodziedāja tautas dziesmu *Īdōnō izānō īdōksō puoigō (Vienam tēvam ir deviņi dēli)*. Koncerta turpinājumā katrs koklētāju ansamblis sniedza savu priekšnesumu — tās bija latviešu tautasdziesmas, mūsdienu komponistu darbi, pat kādas koklētājas sacerēts skaņdarbs. Rīgas ansamblis *Teiksma*, atskaņojot Kārļa Lāča darbu *Brīvdiena*, lieliski atklāja, ka kokles mūsdienās vairs nav tikai folkloras instruments. Kokļu «kopkoris» azartiski spēlēja Pitraga danci *Činku, činku, grabu grab* Dzintras Tauniņas vadībā, bet *Alsungas dancis* uzmirdzēja Mazās Ģildes *Kokļu kluba* vecākās paaudzes koklētāju izpildījumā.

Lielisko koncertu noslēdza tradicionālie *Pūt, vējiņi!*, vienojoties visiem klātesošajiem. Mirkļis klusuma apliecināja, cik saviļņojošs un skaists ir bijis šis kopā būšanas brīdis. «Jūs esat mums sarūpējuši emocionāli varenu svētku sajūtu!» paldies koncerta dalībniekiem sacīja Kolkas pagasta pārvaldnieks Al-

dis Pinkens.

Gribas ticēt, ka visi šie jaunie ļaudis, kas Latvijai tik nozīmīgajā dienā no sirds cildināja savu tēvu zemi, tās dabu un ļaudis, mīlēs, kops un sargās Latviju nākotnē.

Baiba Šuvcāne

Koncerts Mazirbē

Arī Mazirbes baznīca bija viena no tiem Ziemeļkurzemes dievnamiem, kur ikviena atnācēja sirdi 4. V pusdienlaikā ielīksmoja kokļu skaņa.

Koklēm spēlējot mūsu Latvijai, svinīgi kopā vienojāmies mūsu tautas lūgsmā *Dievs, svētī Latviju!*, godinot Latvijas Republikas Neatkarības deklarācijas pasludināšanas 25. gadadienu, jo «svētīta tā tauta, kam Tas Kungs ir par Dievu, tie ļaudis, ko Viņš Sev izredzējis par īpašumu».

Mazirbē dzirdējām vairāk nekā duci skaņdarbu, tautasdziesmas *Skaista, skaista Tēvu zeme, Lēni, lēni Dieviņš brauca, Gulēja saulīte un Jūrā gāju naudu sēt* dažādās apdarēs, kokles stīgu skaņās tāpat dzirdējām arī atbalsis no klasikas — Georga Frīdriha Hendeļa *Dūdas*, Žana Batista Lulli *Menuetu*, Johana Valentīna Ratgeberga *Allegretto*, jauno mūziķu skanīgās balsis izskanēja vairāki baznīcas dziedājumi.

Nebija aizmirsti arī mūsdienu autori. Dzirdējām Ērika Ešenvalda *Saules krustecelēs*, Zigmara Liepiņa *Kā debesīs*, un ne tikai meitenes, bet arī pāris zēnu skaisti izdziedāja skaņdarbu divās daļās no cikla *Bērņa lūgšana*. Skanīgie sveicēji bija Pāvula Jurjāna mūzikas skolas koklētāju ansambļa *Atbalsis*, Babītes mūzikas skolas koklētāju ansambļa *Dzitariņi* un Babītes Kultūrizglītības centra koklētāju ansambļa *Balti* talantīgie mūziķi. Sveicēju rindās, protams, bija jaunās un talantīgās ansambļu vadītājas Valda Bagātā no Babītes un Ieva Mežgaile no Rīgas.

Diena bija izdevusies saulaina. Gaišais dievnams kārtējo reizi pulcināja daudz ļaužu, šoreiz aptuveni 40 mūziķu un 50 klausītāju. Pārstāvētas bija visdažādākās paaudzes. Baznīcas labā akustika izcēla kokļu maigo skanējumu, maigi ieaijāja bērnus un ielīksmoja vecāko sirdis. Sirsnīgs smaidis un pateicība par mūsu Latviju, par atbrīvoto un tiešām talantīgo koklējumu atspoguļojās katrā sejā.

Koncerts man ļoti patika, es pat apvaicājos, vai ir iegūstami kādi ansambļu ieraksti, tik uzteicami profesionāli bija sagatavots un pasniegts svētku repertuārs.

Ne velti teikts — spēlējiet Dievam ar stīgu un flautu skaņām! Nākot uz baznīcu un jau ārpusē dzirdot pēdējā mēģinājuma skaņas, sirds ietrīsējās, piedzīvojot to, ka kokļu mūzika skan tieši dievnāmā, Dieva godam un pateicībā par mūsu Latviju.

Vineta Irbe

Tikšanās Pācē

22. IV Pāces *Vilnas fabrikā* ar 7 ciema iedzīvotājiem tikās 4 viesi «no centra» — *Dundadznieka* veidotāji Diāna Siliņa un Alnis Auziņš, izpilddirektors Visvaldis Radelis un Sporta, izglītības un kultūras komitejas deputāte Una Sila.

Tikšanās sākumā izpilddirektors teica, ka grib izzināt iedzīvotāju viedokli, kur Pācē ierīkot labiekārtotu peldvietu, tas ir, ar pārģērbšanās kabīnēm, sirdsmājiņu un stāvvietu automašīnām. Tāda peldvieta šogad gan vēl netaps, bet ieceri varētu iestrādāt nākamā gada budžeta projektā.

Nākamais jautājums skāra *Avotiņu–Kalēju* ceļu, ko izmanto daudzi novada iedzīvotāji, ko arī ceļotājiem mēdz piedāvāt automašīnās ierīkotās navigācijas iekārtas, bet kas ir ļoti grūti izbraucams. Ceļš, izrādās, pieder pašvaldībai, bet tas sagandēts mežistrādes darbos, un V. Radelis ziņoja, ka ticies ar a/s *Latvijas valsts meži* Ziemeļkurzemes administrācijas izpilddirektoru Aldi Feltu un abi džentlmeniski vienojušies — kopus spēkiem ceļš jāsaremontē. Nogleiderēt vien — tas ir krietni par maz.

Dins Derkevics izteica rūpi par skolas bērniem, kas ziemā katru rītu iet uz autobusu

pieturu pilnīgā tumsā. Dins arī izteica bažas par koku pie pieturas, kura lielākie zari jau nokrituši, labi vēl, ka nevienu neapskādējot. V. Radelis solīja to ņemt vērā un apgaismojumu līdz rudenim ierīkot. Vēl bija vairāki jautājumi par ceļu stāvkli, un izpilddirektors skaidroja, ka «valsts autoceļos pašvaldība ar savu naudu nedrīkst laisties iekšā. Ir lietas, ko spējam risināt, ir tādas, ko nespējam, kā valsts ceļu stāvoklis, kā telefona tikla pārklājums».

Pācenieki ieminējās, ka gribētu kultūras pasākumus, vienu gadu esot bijis pat teātris. Arnis Neparts papildināja, ka visur esot lielā cieņā pagastu svētki. Uz to deputāte Una Sila bilda, ka šogad kultūrai iedalīts tik daudz naudas kā nevienu citu gadu un Pāces kauss jau ir pašu cieminieku slavējama sporta un kultūras ierosme, kur iedzīvotāji var izpausties, bet V. Radelis papildināja, ka jūlijā iecerēti Sklandraušu svētki.

Dins pastāstīja, ka daudzie ekskursanti, kas apmeklē Vilnas fabriku — un pērn tādu bijis ap 3000 — grib ne vien peldēties, bet arī paskatīties, kas apkārtnē notiek. Vajag norādes! V. Radelis atbildot sacīja: «Rojā un Melnsilā ir ziņojumu dēļi, tajos redzams tas, ko ceļotājam visvairāk vajag: kur apmesties, kur paēst, ko apskatīties, tas viss ar fotogrāfijām. Tā ideja jau nav patentēta!»

Arnis Neparts pieminēja nekopto partizāna kapu *Kalēju–Avotiņu* ceļā. Šo rindiņu autors paskaidroja, ka to savulaik kopa Jānis Lodziņš, savukārt Vilnis Mitlers kādreiz teica, ka senos laikos par tamlīdzīgām vietām, piemēram, vides objektiem, rūpi turējuši tuvējo māju iemītnieki, bieži vien bērni. V. Radelis pajautāja: «Arni, kas tev traucē to izdarīt?»

Tālāk sarunas gaitā Arnis Neparts sacīja: «Mums vajag veloceliņu Dundaga–Pāce pa veco dzelzceļu. Ja jūs gribat tikt vēsturē, tad iekārtojiet to!» Izvērtās interesanta domu apmaiņa. Deputāte U. Sila izklāstīja savu viedokli: vietējo entuziastu grupa varētu uzsākt veloceliņa izveidi, kādi citi piepūlcētos, tad arī pašvaldība pamanītu un atbalstītu. Tādu cilvēku, sācēju, mums pietrūkst. Arī šo rindiņu autors bilda, ka vīdālnieki ir labs paraugs,

kā iedzīvotāji var sasparoties, dibināt biedrību. V. Radelis pajautāja tieši: «Vīdāles biedrība jau raksta projektus. Gribat naudu?» Pēc šī jautājuma zālē iestājās kusums... U. Sila pieminēja, ka arī Zēņu dīķis ir pašu darbības uzskatāms sasniegums. Savukārt izpilddirektors piebilda, ka veloceliņš pavisam no teikti nebūs darāmo darbu priekšgalā.

Pāceniekus interesēja, vai pašvaldības policisti kontrolē pavasarī noteiktos kravu ie robežojumus, uz ko V. Radelis atbildēja: «Jā, kontrolē!»

Arnis Neparts izteica pateicību par patīkamo pārsteigumu, ka šogad pastkastītē par baltu velti saņem *Dundadznieku*. «Mēs visi te saņemam», klātesošie apliecināja.

Vēl no iedzīvotājiem izskanēja jautājumi par zobārstu Dundagā, par vajadzību pēc kārtīga rotaļu laukuma pie Dundagas bērnu dārza, kā arī vaicājums par jaunu bērnu dārza grupiņu *Kurzemītē*. Uz to izpilddirektors atbildēja apstiprinoši — tāda grupiņa rudenī būs.

Paldies Dinam Derkevīcam par atsaucību!

Alnis Auziņš

Citādais līdzās

Izdzīvot šo dienu jeb Pasaules elpa Mazirbē

Pie Aleksandra Rapaporta *Papardēs* pirmoreiz ciemojos pirms desmit gadiem — sk. 2005. gada oktobra *Dundadznieku* nr. 9 (44). Un visu šo laiku ilgojos aizbraukt vēlreiz.

Arhitektūras vēsturnieks, filozofs, savulaik BBC krievu nodaļas korespondents Londonā ir izcila personība un ļoti vienkāršs, atvērts cilvēks. Apbrīnojams stāstnieks. Pasaules pilsonis šo vārdu labākajā nozīmē. Tāds, kas mīl visu zemeslodi, skaidri apzinās cilvēku neprātu, ļoti pārdzīvo to un tomēr tic, ka saprāts gūs virsroku. Aleksandru Rapaportu lieliski raksturo paša atziņa: cilvēkam jābūt prātā pesimistam, bet dvēselē — ideālistam.

Viņa paradoksiem var piekrist, var nepiekrist, bet tas ir fantastisks piedzīvojums — klausīties spožu domātāju, sēžot vienkāršā terasē un malkojot visparastāko šķīstošo kafiju, skatoties uz sarunu biedru, kas ģērbies panēsātā kamzolī, gumijniekiem kājās. Neparasta kļūst visparastākā ikdienā, zāles stiebrs vai kļūmīga iegāšanās paša piemājas dīķī, skatīta caur Aleksandra Rapaporta personības prizmu. Nevīlus pārņem gandrīz vai intelektuāla skaudība — es arī gribētu tik vienkārši un reizē piesātināti, krāsaini dzīvot!

Bet jums, lasītāji, raudzišu pavērt nelielu lodziņu uz Aleksandra Rapaporta pasauli.

— Kā jums pagājuši desmit gadi Mazirbē?

— Vientuļš neesmu juties, bet ekstrēmi ir bijis — kad mīnus 20 grādos ziemā aizsalis ūdensvads. Pēc tam viss applūda, nedarbojās sūkņi. Nu ja, pats pie tā biju vainīgs. Kad atjaunoju *Papardēs*, celtnieki diemžēl nestāstīja, kā pareizi nosiltināt caurules. Sniegiem bagātās ziemās pat ar kājām ir bijis grūti nokļūt līdz lielajam ceļam, līdz veikalam. Man pat iešāvēs galvā doma nopirkt vecu traktoru, pielikt lāpstu, lai varētu izšķūrēt. Tā palika tikai iecere. Tās gan ir vienīgās lietas, kas sagādājušas galvassāpes. Bet tagad esmu mantojis tēvoča dzīvokli Rīgā un bargākos laikapstākļos varu pārziemot tur.

Uz Londonu, Maskavu mani nemaz nevelk atpakaļ. Uz Pēterburgu gan — ļoti skaista, manas bērnības pilsēta. Dzīve pirms Mazirbes bija iegrozījies tā, ka man pat sava dzīvokļa nebija, nerunājot nemaz par mājām. Tagad desmit gados tā esmu pieradis pie šīs apkaimes un pie mājas, ka tad, kad nākas no *Papardēm* aizbraukt, man acīs sariešas asaras, un es prasu vītolam un bērziem piedošanu, ka tos pametišu. Tas viss ir dzīvs, māja arī.

Meža zvēri, protams, mani apciemo! Visbriesmīgākās ir mežacūkas. Tās ierodas un izveido tādus inscenējumus, ka varētu uzņemt epizodes filmai par Otro pasaules karu. Viss izraknāts, izpostīts, šausmas! Uzrok no mana viedokļa visnejēdzīgākajās vietās, tiešām zvērīgi. Ja spētu ar viņām aprunāties, tad pārliecinātu, ka tā nevajag.

Pirms četriem gadiem man piesūcās ērce un es saslimu ar encefalītu. Kad mani aizveda uz Ventspils slimnīcu, *Papardēs* palika kaķis un suns. Abi pa to mēnesi kaut kur aizklīda. Suns atgriezās, kaķis ne. Bet pērn suns 14

Individuāli arhitektūra nav vajadzīga. Gudrais var dzīvot mucā, kā zināms. Liels zinātnieks var savās mājās uz palodzes uzlikt vienkāršu vāzīti ar puķi, un viņam pietiek, viņam nevajag milzu kolonnas.

gadu vecumā nomira. Desmit gadus mēs te kopā nodzīvojām, un viņš man bija kļuvis par tuvu cilvēku (*стала родным человеком*). Pat nezinaļu, kā ar suņa zaudējumu aprādīšu.

Pa šo laiku, kopš neesam tikušies, esmu burtiski saaudzis ar apkārtējo dabu. Šogad man vajadzēja aizbraukt uz Londonu, pēc tam uz Maskavu un Pēterburgu. Tur saslimu un mēnesi nogulēju ar pamatīgu plaušu karsoni. Atgriezos galīgi salauzīts. Bet līdzko nokļuvu *Papardēs* un ieraudzīju brīnišķo dabu, burtiski atdzimu. Saprotiet? Man tik ļoti patīk šejienes daba, klusa un mierīga, savā ziņā majestātiska, savā ziņā bezgala pieticīga, ļoti līdzīga tai, kas atmiņās nāk līdzī no manas bērnības vasarām, ko vadīju pie savas vecmāmiņas Rīgas jūrmalā. Šeit es jutos savā vietā pēc lielpilsētu burzmā pavadītajiem gadu desmitiem.

Londonā nebiju bijis septiņus gadus. Pa-

staigājos pa centru, kas ir stipri mainījies uz labo pusi, kļuvis tīrāks, mierīgāks. Bet galvenais — pārvērtības arhitektūrā! Viduslaiku pilsētā, kas ir blīvāk apbūvēta nekā Vecrīga, uzcelti daudzi stikla un dzelzsbetona debes-

Autora foto

skrāpji. Un ticiet man, tie iekļaujas pilsētvidē pavisam labi. Turklāt debesskrāpi netraucē vecajām ēkām un otrādi! To kopdzīve ir ļoti saskanīga. Ja domās vienu otru šo debesskrāpi pārvietotu kādas šosejas malā Maskavā, uz to skatīties būtu ļoti nepatīkami. Bet Londonā, starp šķēršeliņām, krodziņiem izskatās brīnumjauki.

Londonā esmu nodzīvojis 14 gadus, Maskavā 25, Pīterā — 20, bet tagad tomēr gribu dzīvot te. Pat Rīgā jutos smagnēji. Pilsēta kā tāda mani nomāc. Komunālā saimniecība, kurai ir daudz vajadzību, bet kam nav jēgas. Neredzu iemeslus, kāpēc būtu jāpastāv pilsētām.

Zinu, ka jauni ļaudis gluži otrādi pilsētās saskata jēgu un tāpēc turp tiecas. Es acīmredzot to pārdzīvoju, kad man bija 20–25 gadi. Manuprāt, pilsētas ir pagājība, kas nolemtas kaut kādām pārmaiņām, bet kad tas notiks, es nezinu. Toties daba ir kaut kas unikāls.

— Jums, arhitektūras lietpratējam, ir gluži vienkāršs mājoklis...

— Individuāli arhitektūra nav vajadzīga. Gudrais var dzīvot mucā, kā zināms. Liels zinātnieks var savās mājās uz palodzes uzlikt vienkāršu vāzīti ar puķi, un viņam pietiek, viņam nevajag milzu kolonnas. Cita lieta — es *Papardēs* pats esmu uzmeistarojis 20 gal-dus. Man tie šķiet noderīgi. Istenībā cilvēkam, mežā dzīvojot, neko īpašu nevajag, pietiek ar debesīm un gaisu.

— Un internetu.

— Un internetu. Pēc pārslimotā encefalītu sāku strādāt trīs reizes ... Sakiet Alni, kādu vārdu es gribu teikt?

— Vairāk? Labāk?

— Nē, ātrāk. Jau kopš 2009. gada rakstu savu blogu internetā *Башия и лабиринт* — *Tornis un labirints*. Kopš 2011. gada katru dienu divus rakstus. Tagad vēl papildus rakstu otru blogu *Архимия и абсурдектура* — *Arhīmija un absurdekтура*. Tur publicēju bildītes.

— Kādi jautājumi pašlaik nodarbina jūsu prātu?

— Lai gan te es savā ziņā esmu ļoti distancēts, iegrimis pats savās domās un darbos, tomēr prātoju arī par pasaulē notiekošo un arī to, kas būtu svarīgi Latvijai.

Es jūtu mazajās valstīs enerģiju, kas tām dotu jaunu izrāvienu. Man šķiet, ka mazās valstīs, kas ieguvušas neatkarību, pa īstam neizmanto izdevību, ko devusi iespējāmība pašām lemt savu attīstības gaitu. Bet izdevība ir lieliska. Vecās lielās impērijas mirst. To uzskatāmi rāda Krievija. Mazās zemes, kam ir internets, citas tehnoloģijas, varētu kļūt par būtisku kultūras ierosmju, savā ziņā pat jaunas civilizācijas aizsācējām un uzdot toni tieši tagad. Domāju, ka tūkstošgades sākums ir ļoti svarīgs laiks. Tā ir tāda savdabīga maģija, kurai nez kāpēc ticu. Pirmās desmitgades ir izšķirīgas.

Vispār man šķiet, ka pagājušā gadsimta galvenā problēma bija cīņa pret birokrātiju, kas kļuva par pirmo varu pēc garīdzniecības

un monarhijas. Bet birokrātija atšķirībā no šīm divām nespēja iegūt tām piemītošo kultūru, birokrātija ir nekulturāla. Nezinu, kā to pārvarēt.

Otra mana ideja — pilsēta ir vakardiena, un nākamības reliģija būs dabas atzīšana un pielūgsmē. Es dziļi jūtu, ka zemeslode ir unikāla Visumā. Viss apstākļu kopums uz mūsu planētas ir vienreizējs. Zeme ir kaut kas pārdabisks. Dabiskie likumi izskaidro pasaules pastāvēšanu tikai par kādu trešdaļu. Fiziķi ir paziņojuši, ka divas trešdaļas Visuma veido tā saucamā tumšā matērija. Mēs savas būtības dēļ par to neko nespējam uzzināt. Un vēl. Mēs nezinām, kā rādās saprāts. Dažādu kultūru praksi es skaidroju ar šo zināšanu un neizzi-

Kāpēc Latvijai neklūt par vadošo valsti kādu nopietnu vispārcilvēcisku, radošu meklējumu jomā?

nāmā līmeni.

Tagad dzīvojam laikā, kad daudzus pārņēmusi ilūzija, ka izzināt var visu. Un tikai pagājušā gadsimta nogalē nāca apjausma, ka visu izzināt nevar.

— Tad kam var ticēt?

— Ticēt, manuprāt, vispirms vajag tam, ka cilvēce spēj izdzīvot, neaiziet bojā. Domāju, ka tāda ticība nevienā nevarētu izraisīt būtisku iebildumus. Cilvēce tomēr nav tendēta pašiznīcināties. Jā, neuzmanības dēļ tā var notikt, bet apzināti — nē.

Tātad, lai saglabātos cilvēce, jāsaglabājas zemeslodei. Par laimi, uz zemes vēl ir ļoti daudz cilvēku radošās darbības neskartu ainavu. Man tagad Mazirbē ir visai labi interneta sakari, kas ļauj neklātienē ceļot. Kanādas ziemeļi, Islande, Grenlande, Ķīna... Nesen atklāju, ka Ķīnā vairākus simtus kvadrātkilometru stiepjas kalni, kas izkrāsoti visās varavīksnes krāsās, turklāt joslās, it kā tos būtu izdaļījis kāds mākslinieks avangardists. Iedomājieties, es būtu varējis nomirt, kaut ko tādu neieraudzījīs!

Šis mūsu kopējais mantojums jāglabā, jālolo. Protams, ir kādi svarīgāki praktiski uzdevumi, teiksim, pabarot kaut daļu pasaules trūkcūcietēju, glābt no slimībām Āfriku.

Un cik šeit Kurzemē ir ainaviska vide! Joprojām vēl ir dzīvi meži, vietējo iedzīvotāju kultūra, dzīvesveids, te nav ļoti turīgu cilvēku, taču vietējie rūpējas, lai viņu mājas priekšā būtu saposta, lai piemājas dārziņš būtu kopts, zāle nopļauta, jumta caurumi aizlāpīti, suņi un kaķi pabaroti. Brauc un skaties — te dzīvo ļaudis sazobē ar dabu, tas atstāj patīkamu iespaidu. Nebūt ne visur pasaulē tas novērojams.

Šīs apkārtnes mazās apdzīvotās vietas, kā Dundaga, Talsi, man reizēm šķiet līdzīgas senās Grieķijas Atēnām, Sirakūzām, arī iedzīvotāji nodarbojas apmēram ar to pašu, ir amatnieki, tirgotāji, zvejnieki, un pa vidu maisās kaut kāds pustraks filozofs Sokrāts, kas ar visiem labprāt pārspriež dažādas lietas...

Un tad uz visa šī fona gribas jautāt: kāpēc Latvijai neklūt par vadošo valsti kādu nopietnu vispārcilvēcisku, radošu meklējumu jomā? Savulaik aristokrātijas apstākļos nākamās sabiedrības locekļus audzināja paaugstinātā kultūras statusā, cilvēki prata vairākas valodas, pārzināja mūziku, orientējās glezniecībā. Demokrātijas apstākļos ļoti liels cilvēku skaits ir vērsti uz specializāciju, ko nosaka darba tirgus pieprasījums. Vajag labus datorīkus, inženierus, juristus. Bet valstij jāuzņemas cita, it kā ne tik praktiska loma — veidot garīgo aristokrātiju. Kā jums šķiet, vai es kļūdos?

Pēteris Pirmais Krievijā sāka valdīt, kad tā nebija īpaši bagāta valsts. Ko viņš darīja? Izraudzīja 20–30 cilvēkus no labām ģimenēm un nosūtīja uz ārzemēm, lai viņi tur mācītos. Iedomāsimies, ja valsts kādu sava budžeta daļu veltītu tam, lai pēc zināma laika, 20–30 gadiem, tā iegūtu 5 līdz 10 Nobela prēmijas laureātus! Jebkurā nozarē. Kā visa nācija no tā iegūtu! Viens fakts, ka ir latvietis, Nobela prēmijas laureāts, kas atklājis kaut ko jaunu, teiksim, valodniecībā! Viņa vārds būtu zelta burtiem ierakstīts pasaules intelektuālo spēku Panteonā.

Manuprāt, jābūt tādai kultūras programmai, tā jāattīsta, par to jā rūpējas. Ir jābūt ideālistiskai intelīģencei, kas pasaulei piedāvā jaunus attīstības ceļus. Vajag entuziasmu, vēlmi ko tādu radīt.

Es cerības visvairāk lieku uz jauniešiem un sievietēm. Tagad sievietes nāk pie teikšanas jomās, kurās agrāk netika pie vārda. Agrāk nebija sievietes arhitektes, tāpat sievietes ārstes. Tagad sieviete terapeite, onkoloģe un ķirurģe šķiet pavisam pašsaprotami. Bet sievietes vēl neaudzina par čempionēm, sievietēm nepiemīt līdera tieksmes. Sievietēm joprojām vairāk ir nosliece būt ģimenes lokā.

Es nejūtu, ka Latvijas valsts par ko tādu būtu norūpējusies. Mani reizēm aicina piedalīties ar arhitektūru saistītos projektos. Bet tiešām lielas ieceres nejūtu. Pietrūkst ambīciju.

— Ambīcijas ir tāds pretrunīgs vārds...

— Vēsture rāda, ka ir bijuši ļoti ambiciozi laikmeti, piemēram, avangards. Jā, tur bija daudz tukšas lielības. Bet tad, kad vispār nav ambīciju, ir tik skumji...

Kas sabiedrībā atbild par ambīcijām? Tā ir aizmirsta rūpe (*забнутая забота*), krieviski vārdu spēle). Par tādām lietām man nākas domāt vecumdienās, sēžot šeit, *Papardēs*.

Nesen ar mani notika tāds īpatnējs gadījums. Atgriezos naktī, divos trijos, pilnīgā tumsā uz *Papardēm*. Lukturīti biju atstājis Rīgas dzīvoklī — kā vēlāk noskaidrojās, es biju aizmirsis, ka patiesībā to esmu paņēmis! Nedēļu vēlāk lukturīti savās mantas atradu.

Gāju, pilnīgi neko neredzēdams, un mani

vadīja ambīcijas — atrast māju, kurā dzīvoju jau desmit gadus. Kā varu neatrast pats savu mājokli? Uzmanīgi gāju soli pa solim, līdz iekritu dīķī. Ūdens bija auksts. Man plecos bija divas somas, vienā dators, planšetdators, modems, telefons, bet otrā — grāmatas, pase, dokumenti. Aizkacēju koku, izrausos ārā. Nu gan sapratu, ka māja ir turpat degungalā, aiztaustījos līdz tai, sagrābstīju durvis. Izrādījās, ka esmu bijis tik ilgi prom un par elektrību neesmu maksājis, ka tā ir atslēgta. Jo-projām biju pilnīgā tumsā, slapjš no galvas līdz kājām.

Dokumenti nebija cietuši, bet visa elektronika ku-kū! Ar lielām mokām tumsā atradu sveci, aizdedzināju un sāku smieties. Es, 73 gadus vecs vecuks, apkārt neviena, un pēkšņi nodomāju: kāpēc gan Kungs man sagādājis tādu psiholoģisku pārbaudījumu?

— **Jūs sakāt Kungs, sakāt Dievs... Vai jūs esat ticīgs cilvēks?**

— Es nezinu. Nezinu, vai ticu vai ne. Bet vārdu «Dievs» es bieži lietoju. Ar to apzīmēju

Ikviena, kas kaut ko uzraksta, līdzinās kuģa kapteinim, kas pazaudējis kursu un met jūrā pudeles ar savām koordinātām un vēl ko svarīgu sakāmu. Es rīkojos līdzīgi — metu pudeles. Tagad ar interneta starpniecību ikviens var būt kapteinis.

visu to, ko nespēju izskaidrot. Piemēram, saku, ka izglābt arhitektūru var tikai Dievs. Kāpēc? Tāpēc, ka ar cilvēciekiem pūlīniem to nav iespējams izdarīt.

Bet tajā nakti iedzēru šnabi un likos gulēt. Un nesaslimu! Nākamajā dienā iesēdos automašīnā un braucu uz pastu pēc grāmatas par arhitektūru, kas man bija atnākusi no Amerikas. Laba, dārga grāmata. Ierodos pastā, un tur man paziņo, ka vakar grāmatu nosūtījuši atpakaļ. Nu, vai nav smieklīgi? Es gandrīz vai nošāvos.

— **Vai jūs esat mednieks?**

— Tikai tāpēc arī nenošāvos, ka man nav šautenes. Kāpēc jūs nepaturējāt ilgāk, es jautāju. Izrādās, ka viņiem ir likums — glabāt tikai mēnesi. Bet jūs taču zināt, kas es te desmit gadus kā dzīvoju!

Labi, es to visu pārdzīvoju. Un tā man bija mācību stunda. Biju pārāk pašpārliecināts, ka noteikti atradīšu savu māju. Jā, ambīcijas ir labas, taču ne vienmēr! Vēlāk nodomāju: šoreiz mana pašpārliecība, ka atradīšu ceļu, vistiešākajā veidā mani ievada purvā, bet desmitiem citu reižu tā man ir nākusi par labu. Esmu ķēries pie darbiem, kuriem cits varbūt baidītos pirkstu piedurt. Mani virzījušas ambīcijas, un visā visumā tomēr esmu vinnētājs. Esmu pierādījis, ka spēju dzīvot viens pats desmit gadus, viss ir kārtībā, prātā sajucis neesmu. Arī šo starpgadījumu pārdzīvoju, nopirku jaunu datoru.

Domāju, ka tamlīdzīgus gadījumus dzīve tomēr sūta, lai mēs itin kā atmestos no pārlieku lielas pašpārliecinātības.

— **Kādā intervijā ar jums mani uzrunāja šķietami vienkārša atziņa, ka ļoti svarīgi ir pa īstam izdzīvot konkrēto dienu, pārāk neurķējoties pagātnē, ne arī raizējoties par nākotni. Vai tā ir īpaša dāvana, vai to var attīstīt ar gadiem?**

— Jā, es par to esmu daudz domājis. Nesen tātad biju Londonā. Tur iepazīnos ar kādu jaunu cilvēku, kas Maskavā izdod žurnālu *Первый русский журнал* (Pirmais krievu žurnāls). Viņš man piedāvāja uzrakstīt rakstu. Piekritu un uzrakstīju ar nosaukumu *Тогда когдa ceйчас* — *Toreiz, kad tagad*. Rakstā dalījos pārdomās par laiku un kā mēs to pārdzīvojam. Lūk, vienkāršs piemērs. Ejam pa ielu, un var teikt, ka minimālais laika nogrieznis ir solis. Parasti šis laika sprīdis neko nenožīmē, bet, ja pēkšņi gadās kāda lielāka bedre vai dīķis, jūs kītat vai pat sākat slīkt, un solis kļūst par kaut ko neatgriezenisku. Līdz šim notikumam soli bija tik nenožīmīgi, pēc tam

— bāc! Krieviski ir vārds *наступать* — uzkāpt, arī atnākt, *ступить* — spert soli un *ночь наступит* — rīkoties, un tas viss ir atvasināts no kājas. Lūk, to es saucu par rīcību, notikumu, pēc kura var mainīties visa dzīve.

Postupok ir profesijas izvēle, sievas izvēle, bērna dzimšana. Mani ieinteresēja, kāda rīcība mums jāveic. Pēdējos dzīves gados sapratu, ka nu jau ikvienam manis spertajam solim ir jābūt rīcībai. Jāraksta par to un tā, no kā varbūt vēl vakar baidījies, bet šodien zinu: ja tagad neuzrakstīšu, par to neviens nekad var arī neuzzināt, jo rīt varbūt es nomiršu. Bet šodien man vēl ir izdevība, jo esmu dzīvs.

Dzīve pārvēršas rīcību ķēdē. To arī saucu par dzīvošanu tagadnē. Un, kad jūs izdarāt rīcību, ikdienā no jums nekur nenovēršas, es sēžu tajā pašā terasē, skatos uz to pašu sauli. Jā, es ar savu rīcību varu kļūdīties, bet nevienam nav dots pilnīgi droši zināt, kad viņš kļūdās, kad ne. Droši vien cilvēces ļaunākie ģēniji iedomājās, ka paveic ko ļoti lietderīgu, darīdami savus briesmu darbus. Un patiesie ģēniji varbūt dziļi šaubījušies par savas rīcības pareizību. Grūti pateikt. Bet svarīgi ir sevi apzināties par rīcības veicēju. Starp citu, arī mazās valstis sper savus soļus un izvēlas rīcību.

— **Ja nemaldos, tad Hanss Kristians Andersenens, ko pazīstam kā lielo pasaku meistarū, visu mūžu rakstījis lugas un domājis, ka tas ir viņa aicinājums. Nomiris, būdams pārliecināts, ka ir neatzīts ģēnijs, bet pasakas — tas tā, starp citu, nenopietna blakusnodarbe. Bet pasaule Andersenu pazīst pēc pasakām...**

— Bet varbūt lugas vēl iegūs slavu? Droši neko nevar zināt. Imperatora Augusta laikā bija tāds arhitekts Marks Vitruvījs, *Marcus Vitruvius*, gandrīz vai Jēzus Kristus laika biedrs, un viņš uzrakstīju grāmatiņu par arhitektūru. Vitruvījs bija pazīstams ar Augusta māsu, kas pamācīja: ja gribi dabūt labu pensiju, uzdāvinā Augustam kaut ko nozīmī-

Galvenais ir tas, ko spējam izdarīt šodien, tā ir unikāla iespēja, ko mums dāvājis liktenis, un tas ir jāizmanto. Katrs cilvēks dzīvē ir ienācis ar kādu jēgu, un katram arī būtu kas jāatstāj pēc sevis.

gu. Viņa grāmatiņu nogādāja Augustam, un viņš dabūja pensiju. Vitruvījs nomira, un grāmatiņa 1490 gadus bija visu aizmirsta. Tad to atrada kāda klostera bibliotēkā Francijā. Toreiz ļaudis aizrāvās ar senlaiku arhitektūru, ar Romas senajām celtnēm, un te piepeši tāda laime! Grāmatai uzklupa mūki, tā laika intelektuāļi, to komentēja, ilustrēja, pārtulkoja. Tīrās sagādīšanās dēļ Vitruvījs kļuva par visa neoklasicisma tēvu un jaunas akadēmiskas tradīcijas iedibinātāju, kas vēl šobaltdien ir dzīva par spīti avangardam.

Es neesmu liels viņa cienītājs, uzskatu, ka viņš ir novecojis, taču pats fakts ir satriecošs. Manuprāt, viņa manuskripts bija saglabājies tikai vienā eksemplārā. Galvu reibinoša ietekme uz veselu nozari, tā kļuva par pamatu jaunai profesionalitātei, jo gotikas arhitekti nekādus traktātus nerakstīja.

Tāpēc domāju, ka ikviens, kas kaut ko uzraksta, līdzinās kuģa kapteinim, kas pazaudējis kursu un met jūrā pudeles ar savām koordinātām un vēl ko svarīgu sakāmu. Es rīkojos līdzīgi — metu pudeles. Tagad ar interneta starpniecību ikviens var būt kapteinis.

Es arī to daru — rakstu katru dienu par rakstam, un tos kaut kur lasa. Sākumā lasīja vien Krievijā, jo es rakstu tikai krieviski. Pēc kāda laika lielākā daļa lasītāju nez kāpēc kļuva amerikāņi. Vai arhitektūras vēsture būtu visinteresantākā tēma? Nu jau man ir miljons lasītāju, lai cik divaini tas izklausītos. Miljons reižu ļaudis ir pievērsušies maniem tekstiem, tas tomēr ir kaut kas, un tas man dod spēku turpināt. Varbūt kādam manis rakstītais būs tikpat vērtīgs kā savulaik Vitruvija grāmata? Varbūt pat pēc manas nāves. Varbūt. Par nākotni neko noteiktu nevaram

teikt.

Paskatieties vēsturē. Kā pēdējos simt gados mainījušies strāvojumi, kustības: fašisms, komunisms, kā tie attīstījās, mainīja ļaužu noskaņojumu, neparedzami parādījās un arī izzuda, kā tie mainīja ļaužu prātus, cik tas neparedzami notika, kā vērsās pret reliģiju, kā tā atkal atdzima.

Nākotnē kaut ko paredzēt ir grūti, pagātnē šo to sākam saprast. Galvenais ir tas, ko spējam izdarīt šodien, tā ir unikāla iespēja, ko mums dāvājis liktenis, un tas ir jāizmanto. Katrs cilvēks dzīvē ir ienācis ar kādu jēgu, un katram arī būtu kas jāatstāj pēc sevis. Tikpat svarīga ir katra valoda, kultūra.

Man gan šķiet, ka tagad priekšplānā izvīrās nevis katra atsevišķa cilvēka vai tautas sasniegumi, bet tas, ko spējam atdarināt. Maskavā un Pekinā ceļ debesskrāpjus, kas atgādina Ņujorku. Gan Latvijā arī cels. Savā ziņā tas varbūt nav slikti. Taču būtu jādodomā arī tādā virzienā: ko mēs esam paveikuši pirmie? Protams, vispirms būtu jāzina, ko priekštecēji un kaimiņi izdarījuši, lai kaut vai nejausi neatkārtotos. Un katra diena slēpj izdevību kaut ko izdarīt pirmajam!

Pēdējos gados ar mani notika divainas lietas, īpaši pēc insulta. Liekos gulēt, un galva man ir tukša, mokes neauglīgās pārdomās, ka neesmu atbildējis uz būtiskiem eksistenciāliem jautājumiem, ar grūtībām galu galā aizmiegu. Pamosos ap pieciem no rīta, un man galvā ir pilnīgi skaidrs raksts, ne tikai ideja, bet arī viss izklāsts. Un tā katru rītu! Es pielecu kājās un to pierakstu. Esmu pārliecinājies — ja noslinkoju un palieku zem segas, tad septiņos no rīta es to jau būšu pazaudējis — pat tēmu, nemaz jau nerunājot par brīnišķīgo vārdu salikumu. Tāpēc lecu augšā, uzrauju halātu, datorā visu pierakstu, pusdeviņos liekos atkal uz auss un nogūļu līdz vienpadsmitiem. Tad pa īstam uzceļos, jau aizmirsis, ko rīta agrumā esmu uzrakstījis, izlasu to un esmu apmierināts.

Reizēm domāju: kā formulēt to, kas manā dzīvē ir pats svarīgākais? Kā to savilkt kopā? Un nekas prātīgs galvā neienāk. Starp citu, interesanti, kāpēc gandrīz neviens priekšmets nav caurspīdīgs? Jā, ir stikls, ūdens. Tāpēc, ka nav caurspīdīgu priekšmetu, mēs redzam gaismu. Kad slīku dīķī, tad nodomāju, ka koki neko neredz. Viņi gaismu ēd, tā ir viņu barība. Tikai dzīvās būtnes pasauli redz.

Un pēkšņi es sapratu, ka caurspīdīguma un gaismas problēma nav manas dzīves problēma, bet tajā brīdī tā mani aizrāva un manas dzīves problēma tajā noslika. Interesanti, ka lielais vienmēr slīkst mazajā. Lielais atduras pret kādu sīku tehnisku ķibeli.

Pēdējā laikā ar interesi sekoju atmiņas neirofizioloģijai un domāšanai. Neirofiziologi ir secinājuši, ka smadzenes domā neatkarīgi no mūsu gribas un centieniem, un daudz kas no tā, kas šķiet, ka mēs, tas ir, es to esmu izdomājis, ir tikai šķitums. Smadzenes rada

Kad nomira mans suns, es iedomājos, ka mīlestība ir kas tāds, kas pastāv ārpus kultūras.

mums tādu ilūziju, ka es to pats ar nolūku esmu izdomājis. Smadzenes pašas izdomā, un tad sūta apziņai vēsti, ka es to šajā mirklī esmu izdomājis. Un es ļoti priecājos par savu atklājumu. Patiesībā smadzenes no manis to neatkarīgi izdarījušas.

Tas, ka spējam redzēt pasauli un krāsas, pats par sevi ir fantastisks fakts. Parasti jau tas šķiet tik dabiski, ka neprasa nekādus paskaidrojumus. Tā ir, kamēr organismā viss ir kārtībā, kamēr auto brauc, tikmēr tam nepievēršam uzmanību.

— **Un kamēr tuvs cilvēks ir līdzās, tas šķiet tik pašsaprotami. Vai suns...**

— Jā. Kad nomira mans suns, es iedomājos, ka mīlestība ir kas tāds, kas pastāv ārpus kultūras. Mūs ar suni nevienoja ne ticība Dievam, ne filozofija, ne mākslas izpratne, bet suns mīlēja mani un es — viņu. Mums pietika vienam uz otru paskatīties. Tas ir kaut kāds bioloģisks un psiholoģisks fundament, milzīgs fundament, kas ir attiecību pamatā. Da-

ba man ir *rodnaja*. Neteikšu, ka mīlu to, tā ir *rodnaja*. Tāda pati kā es.

— **Rodnaja ir grūti latviski pārtulkot... Bet laikam jau katrā valodā ir vārdi, kas raksturo ko ļoti būtisku un kam bieži vien citā valodā nav līdzvērtīgu vārdu.**

Bet sakiet, vai ļaudis pie jums te reti ie-griežas.

— Ikdienā jau neviens. Divi kaimiņi man ir. Kādreiz ierodas pie manis, kad vajag nau-du alum. Reizēm ierodas, lai atdotu. Pie tā esmu pieradis, mums ir labas attiecības.

— **Bet savu retu reizi taču iebruc arī kādi citi. Teiksim, žurnālisti no Rīgas Laika.**

— Jā, bija. Un ielūdza uz žurnāla rīkoto festivālu, piedalījās divās diskusijās.

— **Šeit vajadzētu rīkot diskusiju!**

— Labprāt šeit regulāri pulcinātu arhitektūras tēmai veltītu izdevumu redaktorus. Piecus sešus cilvēkus. Bet viens pats to organizēt nejaudāju.

— **Jūs strādājāt arī Rīgas Starptautiskajā ekonomikas un biznesa augstskolā — RISEBA.**

— Jā, vienu mācību gadu. Man bija brīnišķīgi studenti, pēc pusgada uzrakstīja lieliskus darbus.

— **Tomēr neturpinājāt docētāja darbu?**

— Einšteīnam ir brīnišķīga doma: neķerieties klāt sīkiem darbiem! Liels darbs var arī neizdoties, bet pat tad cilvēkam, kas ar to ir bijis saistīts, tas dod daudz. Liels darbs prasa pavisam citu psihes mobilizāciju. Latvijā, manuprāt, pietrūkst ambīciju darīt tiešām lielus darbus. Kāpēc mēs Latvijā nevarētu izveidot savu arhitektūras skolu? Nav neviena trakā, kas tādu izdeju izvīrētu.

Laikmeti ar to arī atšķiras — ar entuzias-tu, ja gribat, avantūristu daudzumu. Vai arī trūkumu. Pašlaik cilvēkiem raksturīgas bai-les no nākotnes. Pirms simt gadiem nebaidījās. Tad no nākotnes kaut ko gaidīja, ticēja, ka tā ko atnesīs. Tas saistās ar jaunu cilvēku psiholoģiju. Jaunatne tagad baidās no nākot-nes viena iemesla dēļ. Viņi apjēdz, ka nove-cos, ka jaunība viņus atstās, tāpēc zemapziņā baidās vairs nebūt jauni.

Kad es biju zēns, gribēju ātrāk pieaugt, bet, kad vaicāju savai meitai, vai viņa grib kļūt par pieaugušo sievieti, meita teica, ka vēlas palikt par meiteni.

— **Mūsdienās valda jaunības kults.**

— Jā, un lielā mērā tas ir dizaina un reklā-mas izveidots. Gandrīz visa 20. gadsimta ot-rās puses kultūra ir daudzinajusi sportu, sportisku apģērbu, jauniešu drēbes. Devīppa-dsmītajā gadsimtā valdīja veco cilvēku kults. Pat tā laika fotogrāfijās tas uzskatāmi re-dzams — cienījamu veco cilvēku pielūgsmē. Vīri ar bārdām, diženām cepurēm, un viņu acīs viedi spoguļojas laikmeta gudrība. Uz-reiz redzams, ka tādi spēj vadīt bankas un valstis. Vai tagad ko tādu atradīsi? Pat ban-kas vadītājs būs jauneklis džinsos, t-kreklā un ar auskaru ausī. Kur sirmgalvjū ir paliku-ši? Divdesmitā gadsimta jaunieši cīnījās ar vecākiem un viņus izstūma. Ko paziņoja krie-vu futūristi? Nometīsim Puškinu no mūsdie-nu kuģa klāja. Bet reizē ar Puškinu viņi aiz-svieda pār bortu arī pašu vēsturi. Un vienlai-kus ar vēsturi apglabāja arī sevi.

Jauniešu savienība, bija tāda futūristu grupa, 1907. gadā Kazimirs Maļevičs, Vladi-mirs Majakovkis un citi Pēterburgā iestudēja operu *Uzvara par sauli*. Ko tas nozīmē? Aklu-ma kultu! Maļevičs uzzīmēja melnu kvadrā-tu. Kāda velna pēc? Kam kaitē saule? Izrādī-jās, ka saule spīd joprojām, bet melno kvad-rātu atceras tikai daži speciālisti.

Es *Papardēs* nebijtos tā, ka dzīvotu kaut kur perifērijā. Man ir piedāvājuši lasīt lekcijas Jēlas universitātē. Bet es pēc pieredzes sa-skarsmē ar auditoriju zinu, ka mūsdienās studenti grib dzirdēt to, ko viņi vēlas, un ne-grib dzirdēt to, ko negrib. Neesmu pārlieci-nāts, ka to, ko es grasos stāstīt, viņi gribēs dzirdēt.

Rakstīt — tas ir kas cits. Es rakstu, un lasī-tāju izvēle ir lasīt vai ne. Pēdējā laikā stei-dzos rakstīt, gribu pagūt, un kvalitāte tāpēc reizēm cieš. Taisnība, svarīgākās ir idejas, ne jau interpunkcija.

Nobeigums nākamajā numurā

Sarunājās Alnis Auziņš

Vizītkarte

Dundagas vārda daudzinātāja

Lora Egle, vidusskolas 12. klases skolniece, teicamniece jau no 1. klases, meitene, kam dabiski izdodas labi apgūt mācību vielu, šogad ēnojusi ārlietu ministru Edgaru Rinkēviču, valsts ekonomikas olimpiādē ieguvusi 2. vietu un piedalījiesies *Jauniešu Saeimā*. Pietiekami daudz iemeslu Loru uzaicināt uz redakciju!

Ēnošana, olimpiādes un konkursi

— Kas noteica tavu izvēli ēnot ārlietu ministru?

— Savu nākotni vēlos saistīt ar starptautiskajām attiecībām un diplomātiju. Lai varētu ēnot ministru, nācās izturēt lielu konkurenci: uz šo ēnošanu bija pieteikušies 46 skolēni. Ministru ēnoju es, divi skolēni no Rīgas 1. ģimnāzijas un kāds no Iecavas vidusskolas. Tikāmies ar vēstniekiem no Austrijas un Kanādas, Latvijas Universitātē (LU) noklausījāmies lekciju, bijām ekskursijā pa ēku. Man ēnu diena ļoti patika. Cilvēki bija atvērti, varēja redzēt, ka viņi strādā no sirds. Pieredzētais man bija vērtīgs ieguvums.

— Mācību olimpiādes tev ir ierasta lieta?

— Jā, šogad kā parasti piedalījos vairākās. Starpnovadu olimpiādē latviešu valodā ieguvu trešo vietu, vēsturē — piekto, bet ekonomikā — pirmo. Valstī ekonomikā otrā vieta. Pērn tik labi negāja. Man šķita, ka šogad bija vieglākas tēmas, taču varbūt tās labāk zināju. Pērn tās vairāk bija par mikroekonomiku, šogad — par makroekonomiku. Beidzot 11. klasi, kārtoju eksāmenu ekonomikā, tāpēc šogad vairāk biju sagatavojusies. Uz olimpiādi tikai atkārtāju. Valsts olimpiādē bija jāpilda tests, 8 uzdevumi, kur neparastāk uzrakstīti noteikumi, bet galvenais, ka uzdevumus nevar atrisināt, ja nezini ekonomikas likumsakarības. Vēl piedalījāmies interesantā biznesa spēlē. Mūs sadalīja 7 vai 8 komandās, un katrai bija kāds veikals, kas vai nu jāatver, vai jāslēdz ciet. Mūsu komanda piedzīvoja vismazākos zaudējumus. Pēc tam analizējām, kāpēc notika tā, ko varēja darīt citādāk. Bija jāraksta par veikalu nozari, kas jāņem vērā, ja vēlies atvērt veikalu. Bija ātri jādomā, jo laika ļoti maz.

— Vai labās sekmes olimpiādēs dod kādas jūtamas priekšrocības?

— Jā, olimpiādē iegūtā otrā vieta paver iespēju iekļūt LU Ekonomikas fakultātē budžeta grupā. Tā ir laba rezerve. Rīgas Stradiņa universitātē (RSU), kur vēlos studēt, ir tikai divas budžeta vietas. Vēl interesanta LU man šķiet Starptautiskā ekonomika un komercdiplomātija, kas ir līdzīgāka Starptautisko attiecību studiju programmai RSU. Ja tur stājos, tad labie rezultāti valsts ekonomikas olimpiādē man dod papildpunktus un lielākas izredzes tur iekļūt.

— Vai satraukums olimpiādēs un konkursos tev netraucē?

— Astoņu gadu treniņš teātra sportā dod to, ka nav bail kāpt uz skatuves. Esmu iemācījies apvaldīt uztraukumu, saglabāt vēsu prātu. Piedalos arī dažādos konkursos. Šogad viens no tādiem bija par NATO. Uzvarēja gan studenti, bet es guvu vērtīgu pieredzi. Otro gadu pēc kārtas izmēģināju spēkus televīzijas spēlē *Guārs, vēl gudrāks*. Šogad netiku tālāk kā pērn. Mana kļūda bija tā, ka pasteidzos ar atbildi. Man patīk erudīcijas spēles! Tās skatījos jau mazotnē. Vidusskolas erudīta konkursā piedalos katru gadu. Desmitajā klasē bijām otrie, 11. un 12. klasē uzvarējām.

Jauniešu Saeimā

— Kā nokļuvi līdz *Jauniešu Saeimai*?

— Ēnu dienā satiku Tomu Timparu no Rīgas 1. ģimnāzijas. Viņš pastāstīja par *Jauniešu Saeimu*, kurā pats bija piedalījies pērn un gatavojās darboties arī šogad. Latvijas Republikas Saeima jau piekto gadu rīko projektu *Jauniešu Saeima*, tā radot jauniešiem iespēju gūt reālu pieredzi valsts dzīvē. *Jauniešu Saeima* notiek reizi gadā vienu dienu, un jauno deputātu darbavieta šajā dienā arī ir īstais Saeimas nams.

Biju iedomājusies, ka tur iekļūt ir daudz sarežģītāk un ka bieži jābrauc uz Rīgu. Toms sacīja, ka tā ir viena diena, kurā jaunieši, kas

iekļūst *Jauniešu Saeimā*, strādā komisijās un pieņem lēmumus. Taču, lai tur tiktu, internetā lapā www.jauniesusaeima.lv jāiesniedz kādas Latvijā aktuālas problēmas risinājums un jāaicina par savu izvērsto ierosmi balsot. Izvēlējos rakstīt par jauniešu bezdarbu, iesakot skolās katru semestri vienu reizi ieviest prakses nedēļu. Ierosme radās pēc Ēnu dienas. Tajā tikai vienu dienu aizeju un apska-

• Saeimas priekšsēdētāja Ināra Mūrniece un Lora.

Foto no L. Egles albuma

tos, bet vērtīgāk būtu, ja mani nedēļu paskolotu un es varētu jau kaut ko apgūt un pāstrādāt. Tad savā CV varētu ierakstīt, ka esmu šajā darba vietā bijusi un apguvusi konkrētas lietas. Tas palielinātu konkurences spējas darba tirgū.

— Tava ideja tātad guva pietiekamu atbalstu?

— Jā! Paldies manu klasesbiedru, draugu un paziņu atbalstam, kas manai idejai ļāva kļūt par vienu no vispopulārākajām. Mani uzaicināja darboties *Jauniešu Saeimas* Prezidijā, kas padarīja šo pasākumu vēl interesantāku! Piepildīju arī savu ieceri piedalīties Eiropas lietu komisijas darbā.

Jauniešu Saeima notika 27. IV, un visā dienā bija atdarināta Saeimas darbība, sākot ar to, ka visi simt deputāti bija ievēlēti atbilstoši valstī noteiktajai pārstāvniecībai no Latvijas reģioniem. Iesākumā apmācīja Prezidija locekļus, komisiju līdzpriekšsēdētājus un balsu skaitītājus. Pirmo reizi arī *Jauniešu Saeimas* dalībnieki deva svinīgo solījumu un bija elektroniski jābalso. Pirmajā sēdē apstiprināja deputātu mandātus, bija uzrunas, un deklarāciju projektus nodeva atbilstīgajām komisijām.

Es darbojos Eiropas lietu komisijā, kuras priekšsēdētāja bija Lolita Čigāne. Sākumā darbojamies 5 mazās grupās, un katrā no tām bija viens īstās Saeimas Eiropas lietu komisijas pārstāvis. Mūs iepazīstināja ar komisijas darbu un sadarbību ar Eiropas Savienības institūcijām. Arī es iesaistījos diskusijās par dažiem jautājumiem, tomēr uzskatāmi bija redzams, ka tie jaunieši, kas *Jauniešu Saeimā* piedalās jau vairākus gadus, ir aktīvāki, pārliecinātāki un ieguldījuši lielu darbu, sagatavojot viedokļus par priekšlikumiem.

Darbs komisijā bija raīts, un mēs spējām vienoties par pilnveidotu deklarāciju, ko iesniegt Prezidijam izskatīšanai otrajā *Jauniešu Saeimas* sēdē. Tā kā biju *Jauniešu Saeimas* Prezidija locekle, pēc komisijas darba un pusdienām devos uz Prezidija sēdi kopā ar Saeimas priekšsēdētāju Ināru Mūrnieci. Pati tribīnē nekāpu, jo nejutos pietiekami pārliecināta, lai uzrunātu visus deputātus.

Šī *Jauniešu Saeima* iegāja vēsturē ar to, ka

pirmo reizi nepieņēma kādu deklarāciju — *Par jauniešu apmācību, sagatavojot viņus darba tirgum*. Pati par to balsoju, jo tajā bija iekļauta mana ideja un vēl daži svarīgi priekšlikumi. Žēl, protams, ka šīs idejas paliks neīstenotas. Savukārt Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisijā notika pavisam karstas debates. Tos projektus, kurus apstiprināja, iesniedza īstajām Saeimas komisijām.

— Bet tas jāņem vērā, ka tavas idejas var arī neatbalstīt.

— Jā, mums teica, ka īstajā Saeimā bieži vien priekšlikumus noraida.

Noslēgumā visi *Jauniešu Saeimas* deputāti saņēma apliecinājumus par dalību, un tad nosauca titula *Nākotnes politiķis* ieguvēji. Man par lielu pārsteigumu titulu Eiropas lietu komisijā ieguvu es. Saproto, ka īsti neesmu to pelnījusi, un šī atzinība man drīzāk ir kā

pamudinājums turpmākam darbam. Titula ieguvēji saņēma ielūgumu apmeklēt Saeimas svinīgo sēdi par godu Latvijas Republikas Neatkarības atjaunošanas 25. gadadienai 4. maijā. Pasākums Latvijas Nacionālajā teātrī mani dziļi aizkustināja, izjutu to kā lielu godu, turklāt piedalīties klātienē ir pavisam citādāk nekā vērot televīzijā.

— Kāds ir tavs kopsavilkums pēc šādas neparastas izdevības?

— Dalību *Jauniešu Saeimā* vērtēju kā ļoti vērtīgu praktisku pieredzi. Esmu iepazinusies ar parlamenta darbības principiem, gan ar lieliskiem jauniešiem no visas Latvijas. Esmu sapratusi, kas man pašai jāpildinveido, piemēram, publiskas uzstāšanās prasmes, ja vēlos savu nākotni saistīt ar darbu politikā. Taisnība, pēc šī projekta domāju, ka iekšpolitikā negribētu darboties. Strādāt Saeimā ir ļoti grūts darbs, nemitīgi jārod kompromisi,

Mūsējie vismukuļotākie

Un apkēriģākie! 16. IV Talsu ģimnāzijā 8. un 9. klašu komandu sporta un prāta spēles *Muskulītis* spēkiem mērojās 12 bijušā rajona komandas. Pārāki par visiem izrādījās Dundagas vidusskolas 8. b klases komanda *Marinētie gurķi*!

Kā pastāstīja uzvarētājklases audzinātāja **Una Sila**, aizbraukusi visa klase, katrā pārbaudījumā — stacijā — piedalījušies astoņi līdz desmit dalībnieki. Pavisam šādu atrakciju 14. Sporta un prāta spēju vienību prasījuši vairāki pārbaudījumi, bet visuzskatāmāk — šautriņu mešana. Pie punkta tikt varēja vienīgi tad, ja pēc precīza trāpījuma mērķī dalībnieks pareizi atbildēja uz jautājumu par Latviju — par mūsu valsts augiem, dzīvniekiem, pilsētām... Lai tieši virves vidū iesietu mezglu, skolēniem nācās likt lietā gan veiklību, gan prātu. Savukārt komandas sadarbības iemaņas prasīja uzdevums no kartona kastēm bez roku palīdzības izveidot torni. Balvā uzvarētājiem milzu diploms un gana liela Pūres konfekšu kaste.

Spilgtākos iespaidus pajautāju arī dažām meitenēm.

bet viedokļi mēdz tā atšķirties! Tur jābūt ne vien lielām zināšanām, bet arī dzelzs nerviem.

Aprunājos arī ar politiķi Gaidi Bērziņu, kas pastāstīja, ka bieži ir mūsu pusē, un viņš uzteica manu izvēli mācīties Rīgas Stradiņa universitātē.

Iesaku arī citiem jauniešiem izmantot iespēju piedalīties gan projektā *Jauniešu Saeima*, gan citos pasākumos un konkursos, jo jebkura pieredze veido personību, palīdz nodibināt vērtīgas sakarus un izvēlēties nākotnes profesiju.

— Gribu tev mazliet ķecerīgi pavaicāt. Kā tu kā jauns cilvēks, kas nupat bijis Augstajā namā, atspēkotu mūsu sabiedrībā bieži dzirdamo viedokli, ka Saeimā sēž, es atvainojos, «simt idioti»?

— Manuprāt, neviens nespēj būt kompetents gluži visās jomās. Domāju, ka savas komisijas darbu visi pārzina, bet citu nozaru problemātikā varbūt neizdodas vienmēr iedziļināties.

— Bet vai Saeima nevarētu šad tad rīkot izbraukuma sēdes: Rēzeknē, Kuldīgā, Limbažos, Cēsīs, Liepājā? Tuvāk pie tautas!

— Mums stāstīja, ka Latvijas Republikas Saeima esot viena no atvērtākajām pasaulē. Jau tagad ikviens var iet, klausīties un skatīties jebkuru komisija sēdi. Mēs tikai par šādām iespējām pārāk maz zinām, par to pietiekami daudz nestāsta.

— Jā, bet šī priekšrocība ir galvenokārt rīdziniekiem. No Daugavpils un Ventspils aizbraukt uz Rīgu, tas prasa laiku un resursus. Varbūt negatīvais sabiedrības vērtējums ir arī tāpēc, ka valdības lēmumos šķiet — laukus nepazīst, neatbalsta, tie no Rīgas ir tik tālu... Vai tiešām šādiem labiem nolūkiem pietrūkst naudas, vai tomēr ir runa par politisko gribu un sadali. Protams, tas nav jautājums tev.

— Jaunieši, kas *Jauniešu Saeimā* piedalījās jau trešo, ceturto reizi, ierosināja, ka būtu labi šādu pasākumu rīkot biežāk, trīsreiz gadā. Mums paskaidroja, ka tam nepietiek resursu. Domāju, ka nekad negūs piekrišana ideja rīkot izbraukuma sēdes.

— Sarunas noslēgumā, lūdzu, pasaki, vai tu esi apmierināta, ka vidusskolas gadus būsi pavadījusi Dundagā?

— Nenožēloju, ka paliku Dundagas vidusskolā. Rīgas skolās konkurence ir daudz lielāka. Tur būtu kārtīgi jāpasvīst, lai tiktu uz olimpiādi, varētu netikt, pat ja zinātu. Ir laba sajūta, ka es, meitene no Dundagas, varu konkurēt ar slavenu mācību iestāžu skolēniem. Ekonomikas olimpiādē ieguvu vienādu punktu skaitu ar diviem puīšiem — viens mācās Rīgas Valsts 1. ģimnāzijā, otrs — Valmieras 5. vidusskolā. Patikami būt starp valsts labākajiem skolēniem un parādīt, ka arī lauku skoliņu var godam pārstāvēt.

Diāna Siliņa un Alnis Auziņš

Māra Eliza Sila atzina, ka bijis interesanti un jautri, visi strādājuši kopā un par sīkām neveiksmītēm cits uz citu nav dusmojušies. Arī **Anete Savicka** atzina, ka dundadznieki viens uz otru paļāvušies, kurpretī citas komanda strīdējušās. Pirms braukšanas uz sacensībām neviens skolēns neko nav zinājis par priekšā stāvošajiem pārbaudījumiem. **Elza Digna Klēvere** arī uzteica savas vienības saliedētību, kas acimredzot ir noslīpēta jau gadiem ilgi, jo skolotājas Unas klase ir braukusi gan uz ZZ čempionātu, gan piedalījiesies Olimpiskajā dienā, gan dienas un nakts trasītēs. Savukārt **Daniela Damberga** atzīmēja *Marinēto gurķi*šu vienoto ietērpu, gurķišlen-tas ap galvu un zaļos krekļus. Māra papildināja, ka 8. b klases komandas nosaukums tapis jau pirms laba laika, tāpat arī formas tērpi, kas tagad lieti noderēja. Daniela piebilda, ka dundadznieki ar to izcēlušies uz pārējo komandu fona, kam glīta, vienota noformējuma nav bijis.

Uz manu novēlējumu nākamgad braukt un aizstāvēt čempionu titulu meitenes korī atbildēja ar vienprātīgu «Jā!».

Lai gan pirmoreiz izcīnīt titulu ir vieglāk, vismaz šahā...

Alnis Auziņš

Par zaļu pat vēl zaļāks

Orientēšanās Dundagā

24. IV bērnodrāz *Kurzemīte* Dundagā rīkoja orientēšanās sacensības citu bijušā Tal-su rajona bērnodrāzu darbiniekiem.

Pirms sākās sacensības, dalībniekus pie *Kurzemītes* uzrunāja novada domes priekšsēdētājs Gunārs Laicāns un padomju virsnieks, kura tēlā bija iejutusies Sandra Kokoreviča.

Pēc tam pirmsskolas speciāliste Dace Ivanova un 10 bērnodrāzu darbinieki, sadalīti 6 krāsu komandās, devās apgūt Dundagu. Vieta pie Krokodila un avotiņš, estrāde un saliņa ir tikai dažas no stacijām, kur viņus gaidīja dažādi uzdevumi. Pusdienlaikā dalībniekus ar gardu, uz uguns kura vārītu zupu pils pagalmā sagaidīja saimnieču komanda: Daiga Kalniņa, Liene Grīnberga un Inta Osīte, piepalīdzot arī Initai Kojro. No pils balkona uzrunāja pati baronese, kurā varēja nojaust Dundagas Kultūras pils direktori Baibu Dūdu. Katra komanda saņēma pa diplomam, bet Zaļā komanda ieguva tiesības baudīt slavas garšu. Kāpēc? Tā bija izpelnījusies *Kurzemītes* vadītājas Ilonas Onzules īpašas simpātijas, jo viskrietnāk ar avotiņa ūdeni bija padzirdījusies Krokodilu. Ciemiņus priecēja *Kurzemītes daiļlavu* asprātīgais priekšnesums un bija iespēja ielūkoties pils noslēpumos.

Man liels prieks bija satikt Dundagas vidusskolas absolventes Andu Budreiku (Župi) un Ingu Spruģevicu (Muskeiti), savu bijušo

skolnieci, no Talsu bērnodrāza *Kastanītis*. Inga kopš pērnā gada 1. VIII ir *Kastanīša* vadītāja, savukārt Anda ir šīs iestādes vadītājas vietniece izglītības jomā. No 2000. gada *Kastanītis* ir speciālā izglītības iestāde bērniem ar īpašajām vajadzībām novadā un apkārtnē. Tajā ir 6 programmas. Iestāde ir izglītojamiem ar valodas attīstības, fiziskās attīstības, garīgās attīstības, jauktiem attīstības traucējumiem, ar redzes traucējumiem un somatis-kām saslimšanām, tiem, kas cieš no astmas, alerģijas, celiakijas un vielmaiņas traucējumiem.

Inga 10 gadus nodzīvojuši Rīgā. Pamanījuši sludinājumu par darbavietu Talsos, pēdējā brīdī pieteikusies. Izturējusi lielu konkurenci trīs kārtās un kļuvusi par *Kastanīša* vadītāju. Kolektīvā ir 53 darbinieki! Inga uzteica Andu kā labu vietnieci. Lielu pārstiegumu Inga piedzīvojusi, redzot aktīvo sporta dzīvi Talsos. Arī viņas vadītais bērnodrāzs 3. VI rīkos *Kastanīša* kausu, uz ko aicinās visus Talsu pilsētas sagatavošanās grupas bērnus. Mērķis ir parādīt, ka arī bērni ar īpašām vajadzībām var! Viņi ir organizēti un stipri.

Sporta dienu Dundagā abas novērtēja kā izdevušos, laiks bija saulains un silts, uzde-

vumi — interesanti. Ingai bija patikusi ūdens nešana no avotiņa pie Krokodila, bet vislabāk pie sirds gājusi dažādu vēsturisku priekšmetu atminēšana pie stacijas ēkas. Tur ir bijusi gan matu mašīna, gan mušķermais trauks. Anda vēl pieminēja skaisto gleznu, visu komandu kopdarbu, kas bija tapis saliņā (sk. foto) un kurā attēlota gan pils, gan luterāņu baznīca, gan Zaļā jumprava.

Kopā ar Ingu un Andu no *Kastanīša* bija ieradušās trīs skolotājas un viena skolotājas palīdzē. «Būsim viņas iepazīstinājušas ar savu dzimto pusi», atzina bijušās dundadznieces. Viņas arī neslēpa savas priekšrocības, orientējoties Dundagā. «Visur gājām pa īsākajiem ceļiem. Visās stacijās nonācām, kad tur vēl bija iepriekšējā komanda. Tāpēc par mūsu neoficiālo nosaukumu kļuva — *Pirmie oranžie*», stāstīja Inga.

«Paldies *Kurzemītes* meitenēm par jauko un rūpīgi izpianoto pasākumu!» teica Inga un Anda, bet viņām noteikti pievienotos visi pārējie pasākuma dalībnieki.

Diāna Siliņas teksts un foto

Raitu soli svētkos!

Šovasar Latvijas Skolēnu dziesmu un deju svētkos no 6. līdz 12. VII piedalīsies arī vairāki novada kolektīvi, un vispirms iepazīstināsim ar mūsu dejotājiem. Skatēs ļoti labi veicies abiem Daces Treinovskas *Dun-dang* kolektīviem — gan 3. un 4. klašu, gan vidusskolas dejotājiem. Daci lūdzu pastāstīt mazliet sīkāk.

— Skatēs nodejojām labi, abi kolektīvi ieguva I pakāpes diplomu, turklāt iegūstot pilnīgi vienādu punktu skaitu 44,7. Tā manā pieredzē bija pirmoreiz. Jā, būtu nieka 0,3 punktu vairāk, tad mēs būtu pašā augstākajā pakāpē, laureāti. Bet dejas bija grūtas, pātraucēja arī bērnu slimošana.

Mazajiem dejotājiem ir ļoti sarežģītas dejas, un tās bija sadalītas dažādās grūtības pakāpes grupās. Vadītāji varēja izvēlēties, un es riskēju ar A grupu, visaugstāko, uzskatot, ka man ir spēcīgi dejotāji. Šajā grupā ir visgrūtākās dejas, ne velti te sacenšas vismazāk kolektīvu — skatēs ir piedalījušies ap 70. Ar rīdziniekiem gluži nejaudājam mēroties spēkiem, bet tas, ka esam otrie labākie no pirmās pakāpes dejotājiem, ir ļoti labs sniegums.

tiem, kas to vēl nav iespējuši, līdz dziesmu un deju svētkiem vēl būs tāda izdevība?

— Jā, 16. maijā uzstāsimies Dundagā koncertā *Es savai ģimenei*, un tas būs ieskats svētku repertuārā. Koncertā piedalīsies arī senioru kolektīvs. Savukārt 31. maijā Talsos, Saulskalnā, paredzēts koncerts kopā ar koriem un orķestriem.

— Cik bieži jūs mēģināt?

— Līdz oficiālo rezultātu uzzināšanai es viņiem devu uzelpot. Parasti pulcējamies divreiz nedēļā pa vienu, divām stundām, lielajiem mēģinājums ilgst pat divarpus stundas. Un no 21. janvāra mums bija īsts koncertu maratons, katru sestdienu uzstāšanās. Līdz skatei visi pamatīgi nogurām, gan es, gan viņi. Bet katrs koncerts dod neatsveramu pieredzi.

Gribu uzsvērt, ka maniem bērniem, tā es viņus saucu, šis nav viegls laiks arī tāpēc, ka deviņtājiem un divpadsmitājiem ir eksāmeni, vēlāk būs izlaidumi.

— Kā jūs analizējat to, kas izdevies, kas nav sanācis?

— Tagad pastāv lieliska iespēja koncertus nofilmēt un pēc tam apskatīties. Vai nu paši bērni ar telefoniem, vai mani draugi ar ka-

merām nofilmē. Tas ir liels atspazds darbā, ko pēdējā gadā tiešām bieži esam izmantojuši. Brīnīšķīgi ir tas, ka pilnī tagad ir projektors, visu varam skatīties uz lielā ekrāna — kopā analizējam, priecājamies un arī padusmojamies. Īpaši noderīgi tas ir, mācoties jaunas dejas, šī tehniskā iespēja ir kļuvusi par neatveramu palīgu. Salīdzinot pirmo koncertu ar jaunāko, var redzēt izaugsmi. Un tā ir fantastiska!

— Dejotājiem vienmēr ir svarīgi tērpi. Kā jūs esat apgādāti?

— Esam apģērbti no galvas līdz kājām. Jauniešiem tērpu bāze jau bija, pērn par projekta naudu iegādājāmies vēl vienu kārtu — pušķiem mēteļus un zābakus, meitām brunčus un jakas, paredzot, ka tie varētu noderēt arī senioriem. Liels paldies Kultūras pils direktorei Baibai Dūdai par pretimnākšanu!

Mazajiem ir jauni tērpi. Baiba bija paredzējusi budžetā naudu, paši pirkām audumu mazajiem bērniem, un Kaiva Jurča uzšuva tērpus. Iesāka pērn, pabeidza šogad. Ar mazajiem jau ir tā īpatnība, ka viņi pa vasaru var pamatīgi izstiepties!

Deju kolektīvu Latvijā ir daudz, svētkos uz laukuma ir vieta tikai 90, un ir pilnīgi skaidrs, ka visi nevar tikt. Mums jau iepriekš pateica, ka žūrija skatīsies ne tikai, cik skaisti dejo, bet meklēs arī vismazāko kļūdiņu. Līdzko mums aizrādīja par zeķu valnīšiem, kas ir lielisks izgudrojums, bet nav autentisks elements, uzreiz sapratām, ka tādēļ vien varam netikt uz svētkiem! Tad es, Smaida Šnikvalde un Ruta Bērziņa sākām zvanīt visām mamām, omēm, krustmātēm un kaimiņiem, lai saceltu kājās visas, kas Dundagā ada, un mums kopīgiem spēkiem tas izdevās! Ruta Bērziņa sagādāja baltu dziju, un vienā nedēļā *brigāde* noadīja tādas zeķes, kādas vajag! Lielie bērni dejo ar korpēm, nevis pastalām, viņiem to nevajadzēja. *Saku milzu pateicību adītājām Dzintrai Jānbergai, Baibai Laudānei, Initai Rozenbergai, Sandrai Kokorevičai, Vilmai Reimartusei, Dzintrai Čeksterei, Rutai Bērziņai, Gundegai Alksbirzei, kā arī Kaivai Jurčai, kas uzšuva visus tērpus mazajiem dejotājiem! Liels paldies par izpratni, atsaucību, ātrumu un profesionalitāti! Paldies vecākiem par baltām blūzēm, gludām galvām, par visu, ko esat darījuši, lai mūsu bērni uz skatuves būtu skaisti. Samaksāt varam tikai ar saviem deju šoļiem.*

Alnis Auziņš

Foto no *Dun-dang* albuma

Arī jauniešu konkurencē ir daudz kolektīvu un tiešām grūtas dejas. Esam 4. vietā no pirmās pakāpes deju kolektīviem. Te bija izvēles iespējas — kādas dejas iekļaut repertuārā, un teikšu atklāti, ka no visgrūtākās es nobijos, jo jaunieši man ir pilnīgi iesācēji. No iepriekšējiem gadiem ir tikai 12. klases mei-

tene Andžela un daži puīši, bet visi pārējie dejo pirmo gadu. Viņiem kā iesācējiem nav viegli! Jaunieši Dundagā man ilgi nebija bijuši. Pagājušajā rudenī viņi paši atnāca un pieteicās. Pati gandrīz vai spurojos pretī, negribēju ar viņiem darboties, īsti neticot viņu noturīgumam. Bet jaunieši ir kārtīgi, apzinī-

Dundagas seriāls

Dundagas patērētāju biedrība

Pēc krietna laika atkal esam pievērsušies Dundagas vēsturei, šoreiz biedrībai ar dižu pagātņi — Dundagas patērētāju biedrībai (1892–1974).

Pirmais posms (1892–1915)

Manuskripts. Latvijas lielākais pagasts. Fr. Īvnieka Dundagas pagasta apraksta savilkums. Aprakstu rediģējis, konseptējis un papildinājis E. Ābols. 1994

Dundagas pārtikas biedrība – 1891. Savs nams Jaundundagā, celts 1909.

Darbību pārtrauc 1915.VII – 1920.

Izvilums no Kubalu skolas – muzeja krājuma priekšmeta, rakstiska dokumenta (KSM 959-Rd)

Dundagas patērētāju biedrībai ir slavena pagātne. Savā pirmajā posmā (1892–1915) tā darbojās ar labiem panākumiem un zināmā mērā bija par paraugu citiem patērētāju kooperatīviem visas Krievijas mērogā. Par saviem līdzekļiem 1909. gadā uzcēla namu Jaundundagā. Vieta veikalam bija izdevīga: tuvumā pagasta nams, cilvēku daudz.

KSM 938-Rd noraksts. Ernests Ābols. Pie apakštemata Dundagas patērētāju b-bas veikali.

No populāri zinātniska nedēļas laikraksta *Kopdarbība*, nr. 15, 1922. gada 15. IV

No pārtikas biedrības mantas pēc kara gadiem (I pasaules kara — D.S.) bija pāri palicis tikai viņas nekustamais īpašums Jaundundagā, no arhīva uzglabājusies vienīgi pilnu sapulču protokolu grāmata. Pārējās grāmatas pa vācu okupācijas laiku iznīcinātas. Protokolos ir arī daži skaitļi, lai gan tie ļoti trūcīgi atspoguļo biedrības tirdzniecisko darbību. Tomēr protokoli dod dažas interesantas ziņas par biedrību, kura ir viena no vecākām patērētāju biedrībām Latvijā.

Dibinātāju sapulces protokols sākas tā: «Dundagas pagasta namā 26. februārī 1891.

Uz pagasta vecākā A. Popmaņa un krāšanas un aizdošanas kases kasiera J. Irbiņ k. uzaicināšanu bija šodien sapulcējušies labi daudz Dundagas pagasta iemītnieku sarunāties par Dundagā dibināmo pārtikas biedrību. Saaicinātāji bija apgādājuši Saldus pārtikas biedrības statūtu, kuru nolasīja (latvju valodā) Trauberg k. Pēc notikušās aspiešanas izrādījās, ka šādu biedrību Dundagā dibināt vēlas šādi kungi: (seko 108 dibinātāju paraksti)».

Pēc tam nāk lēmums iemaksāt katram pa 30 kapeikām «priekš pirmajām vajadzībām, t. i., priekš stempemarkām (statūtu iesniegšanai Augstai valdībai), statūtu nodrukāšanai (500 eks.) krievu un latvju valodā utt.» Tālāk ievēl par priekšnieku A. Popmanu, par kasieri J. Irbiņu un par rakstvedi A. Liepiņu, kuriem uzdod ievākt ziņas par citām līdzīgām biedrībām un rūpēties par biedrības nodibināšanu.

Protokolu parakstījuši 100 dalībnieku, starp tiem arī Ernsts Dinsbergs sen. (toreiz Dundagas Kubeļu skolas skolotājs), pazīstams dzejnieks.

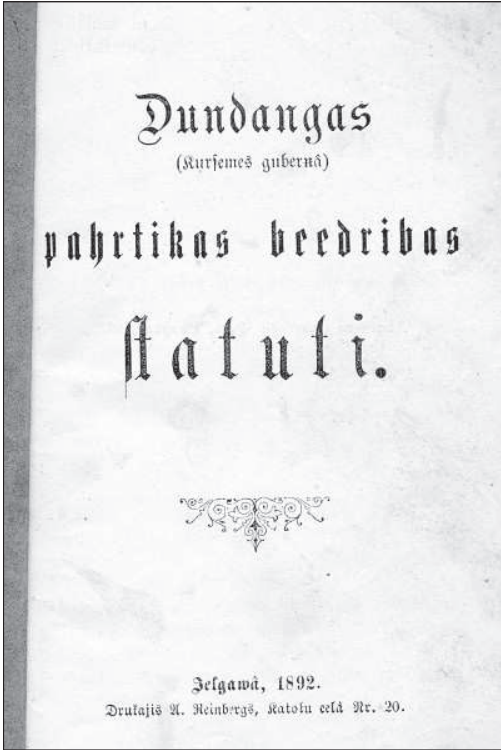
7. aprīlī 1892. g. sapulcē, kurā ieradušies 92 dalībnieki, pagasta vecākais ziņo, ka statūti apstiprināti

Ievēl pārvaldi. Pirmie valdes locekļi ir:

Mācāmies mājās!

Latvijā vienīgā privātā tālmācības vidusskola **Mana vidusskola** sākusi īpašu sociālā atbalsta programmu, kurā daudz bērnu un maznodrošināto ģimeņu pārstāvji, bez vecāku apgādības palikuši bērni, kā arī gaidības esošajās jaunās māmiņas un vecāki, kas audzina mazuli, pilnīgi par velti var attālināti apgūt vidējās izglītības programmu.

Ir teiciens — mācīties nekad nav par vēlu. Varam piebilst — tagad to var darīt pilnīgi jebkurš, atrodoties jebkurā vietā. Doma par sociālā atbalsta programmu nav radusies nejauši, jo skolas dibinātājs Arvis Mastiņš pats ir daudz bērnu tēvs un labi zina, ko tas nozīmē un cik daudz prasa gan laiku, gan citus resursus. «Lai gan maksa mūsu skolā nav augsta, vien 30 € mēnesī, tomēr daudzām ģimenēm arī tas ir nopietns robs bu-

• **Dundagas pārtikas biedrības statūti. Oriģināls ir Kubalu skolas muzeja krājuma priekšmets, tā signējums (KSM 1629-Rd). Šis statūtu eksemplārs, spriežot pēc uzraksta Karl Faulbaum un priekšmeta lietojuma vēstures, piederējis biedrības biedram Kārlim Faulbaumam, Cirstu ciema Jaunlīdumu māju saimniekam.**

E. Grinbergs no Ģibzdes, J. Paegel no Eniņiem, E. Vītols no Antiem, J. Irbiņš no Dundagas, R. Lejasozols no Nevejas skolas un J. Dreiberģs no Kubeles skolas; kandidāti: J. Karpovics no Dundagas skolas, J. Adamovičs no Kubeles skolas, K. Biševičs no Bišķiem un Rozentālbergs no Ģipkas Siliņiem; revīzijas komisijā T. Jursons — Kinoss, A. Liepiņš — Dundagas skolā, J. Lapsa — Vidēlē. Kā redzams, starp biedrības aktīvākiem darbiniekiem ir daudz skolotāju.

15. maijā 1892. g. notiek pilna sapulce, kurā no 50 biedriem, kas iemaksājuši statūtos noteikto dalības naudu (10 rbļ.), piedalās 36. Protokolē E. Dinsbergs. Nolemj atvērt tirgotavu pagasta mājas klēts vaktistabā, to pārbūvējot pēc vajadzības un atļaujot valdei pieņemt tirgotavas personālu.

Pirmā gada sapulce notiek 30. janvārī 1893. No 146 biedriem sapulcē piedalās 112. Pēc valdes ziņojuma no biedriem ir 14 sievietes. Drošības kapitāls sasniedzis 208,40 rbļ., darba (paju) kapitāls — 2 881 rbļ., tīrā peļņa — 353,20 rbļ. No peļņas 10 % piešķir drošības kapitālam, 10% valdei, par darba kapitālu maksāt 5% un atmaksai uz iepirkumiem 7% (214,26 rbļ.). Šī lielā atmaksa uz iepirkumiem pašā pirmajā sākumā bija kļūda, no kuras biedrībai vēlāk daudz nācās ciest. Tik liela peļņa, ka varēja tik daudz atmaksāt uz iepirkumiem, bija tikai pašos pirmajos gados, kad vēl nebija veikālā gulošu preču. Vēlāk nācās norakstīt zaudējumus caur gulēšanu bojāju-

šas preces, bija jāiztur arī lielāka konkurence ar privātiem tirgotājiem un peļņa vairs tik liela neiznāca. Bet biedri bija ieinteresēti ar lielajām atmaksām un tikai tanīs redzēja biedrības lielo nozīmi. Ja atmaksas vairs tik lielas neiznāca, tad domāja, ka biedrībā notiek nekārtības. Valde jāvēl vadīties un iebaidīties no šādas pūļa psiholoģijas un sāka pieļaut gada noslēgumos nepareizības, uzņemot visas vērtību zaudējušās preces pilnā vērtībā un dažreiz pat atstājot uz nākošu gadu dažus rēķinus par saņemtām precēm, lai tikai iznāktu parastā atmaksa; tādā kārtā peļņa tika izrēķināta tikai uz papīra. [...] Kulturalā darbība statūtos nebija paredzēta, un bija no tās jāatturas, lai neiegūtu valdības nelabvēlību.

[...]Sākot ar 1910. gadu, protokolos vairs nav skaitļu no biedrības darbības. Minēts tikai sapulces dalībnieku skaits, kurš paliek arvien mazāks, jo neiznāk vairs lielas atmaksas uz iepirkumiem, kas biedrus tikai interesēja.

Ka skaitļi protokolos vēlākos gados sāk palikt arvien trūcīgāki, izskaidrojams ar to, ka biedriem jau pirms sapulces bija izdalīti drukāti gada pārskati līdz ar peļņas dalīšanas projektu, tādēļ protokolos atsaucas uz tiem vai arī valdes protokoliem.

No citiem sapulču lēmumiem raksturīgi sekoši: 1894. g. nolemj drošības kapitālu ieguldīt vērtspapīros, «jo darba kapitāls pieaudzis tik liels, ka pilnīgi pietiek biedrības darīšanām». No 1900. g. sapulces protokola redzams, ka vērtspapīros ieguldīts 3 109,50 rbļ. Vērtspapīri bija krievu muižnieku agrār-bankas prēmiju biļetes.

1895. g. nolemts pieņemt sevišķu grāmatvedi. Sapulci vada Dr. P. Ozoliņš.

1896. g. revīzijas komisija ziņo, ka iztrūkstošas nepieciešamas preces. Dārgi lakati un šlipes jāizliekot redzamā vietā. Samaitātas preces jāšūta atpakaļ vai jāpazemina uz tām cenas. Tātad ir jau maz ejošas un sabojātas preces, kamēr nepieciešamo pietrūkstas. Nolemj, ka no 1. janvāra 1897. g. tiem, kas paju iemaksājuši vairāk par 100 rbļ, pārējais jāizņem atpakaļ, jo izrādās, ka darba kapitāls par lielu un liek priekšā atvērt kādu rūpniecības nozari. No nepieņem, bet nolemj veikalu paplašināt. Bet vēlāk veikala paplašināšana sāk pieņemt bīstamus apmērus. Jau 1899. g. preču krājumos ir 27 941,30 rbļ., vēlāk tas vēl pieaug, tā kā precēs ieguldītais kapitāls neapgrozās ne 2 reizes par gadu (ap 1910. g. preču krājums bija pāri par 40 000, bet apgrozījums nesasniedza 70 000). 1899. g. nolemj darba kapitālu samazināt uz 50 rbļ. no biedra. Vēlāk jau darba kapitāls sāk izrādīties par mazu un uzkrājas lieli parādi firmām par precēm, tā kā grūti pat ieturēt maksājumus. 1903. g. sapulce lemj paju skaitu atkal palielināt līdz 250 rbļ. vienam biedram, bet paju kapitāls vairs nepalielinās. Arī biedru skaits, kas ap to laiku pārsniedza 700, sāk iet atpakaļ. Biedrība vairs nebauda tādu uzticību kā sākumā. Vaina slēpjas preču apgādāšanas jautājumā. Tas bija veikalveža un grāmatveža rokās un preču krājumi palielinājās bez vajadzības. Komivojažieri brauca uz biedrību lielā skaitā un arvien dabūja pasūtījumus, bet viens otrs veikalvedis un grāmatvedis vēlāk atvēra pats savu veikalu. Tā grāmatvedis Fricsons, vairākus gadus nokalpojis biedrībā, atver savu veikalu Ugālē, ilg-gadējs veikalvedis Gruzdiņš atver savu veikalu Jaundundagā, un arī tikai neilgu laiku no-

kalpojis veikalvedis Jurjāns atver savu veikalu Sasmakā.

Toreiz vēl nebija savienības, kura vienīgā var izskaust nebūšanas preču apgādāšanas jautājumā.

Ar visiem aprobežotajiem statūtiem biedrība piegriezta vērbu arī kulturalai darbībai un ņēma dalību vispārējā kooperatīvā kustībā, jo starp biedriem, sevišķi dibinātājiem, bija daudzi, kas uz biedrību skatījās ne tikai kā uz tirdzniecisku uzņēmumu, kas dod dividendus, bet kā uz sabiedrisku organizāciju. Tā jau 1896. g. pilna sapulce nodibina sevišķu profesionālās izglītības fondu, kuram piešķir no tīras peļņas pusprocentu. No šī fonda izsniedza aizdevumus arodniecisku skolu audzēkņiem. 1897. g. pilnā sapulcē ziņo dele-gāts, kas bijis Nižegorodas izstādē, ka tur patērētāju biedrību delegātu sapulcē izstrādāti parauga statūti, kuri patērētāju biedrībām dod vairāk tiesību, kā arī izstrādāti statūti «biedrību savstarpējai vienošanai, caur ko tās iegūs preces ievērojami lētāk, iepērkot pasaules tirgū kopā». Kā zināms, tur bija likti pamati Maskavas patērētāju biedrību savienībai. 1899. gadā pilnā sapulce nolemj piedalīties Krievu kopīgas lieltirdzniecības sabiedrībā. 1899. g. nolemj no tīrās peļņas iegādāt Baltijas apvienoto patērētāju biedrību komitejas izdoto grāmatu «Pārtikas biedrības» izdalīšanai biedriem par brīvu. 1901. g. nolemj iemaksāt Pēterburgas lieltirdzniecības kooperatīvā sabiedrībā 1500 rbļ. no drošības kapitāla. 1907. g. nolemj piebiedroties Baltijas patērētāju biedrību savienībai pagaidām ar 1 paju (50 rbļ.) un 5 rbļ. Iestāšanos naudas un izvēl par delegātu uz šo savienību Gruzdiņu un par kandidātu Lejasozolu. 1911. g. nolemj iestāties Rīgas ekonomiskā biedrībā. Kā zināms, šī biedrība bija domāta neat-lautās savienības vietā, bet arī nenodibinājās. 1912. g. nolemj iestāties Maskavas patērētāju biedrību savienībā, jo nebija vairs cerību, ka varēs nodibināties pašu savienība. 1914. g. nolemj abonēt no tīras peļņas 100 eksemplāru žurnāla «Kooperators» izdalīšanai biedriem. 1915. g. atkal nolemj abonēt «Kooperatoru», izstāties no Maskavas patērētāju biedrību savienības un Latviešu lauksaimnieku ekonomiskās sabiedrības un iestāties Rīgas apvienoto patērētāju biedrībā. Pēdējā, kā zināms, beidzot nodibinājās kā patērētāju biedrību savienība un sāka darboties ar sekmēm, kamēr kara apstākļi viņas darbību pārtrauca.

Biedrību ir apmeklējis savā laikā krievu kooperācijas darbinieks Žerebhatjevs no Pēterpils, kurš deva aizrādījumus par pareizu grāmatvedības, sevišķi preču kontroles nostādīšanu un ierosināja domu par biedrību apvienošanas, apceļodams Latvijas lielākās patērētāju biedrības. Kurā gadā tas noticis, nav konstatējams, jo pilnu sapulču protokolos par to nav minēts, bet bija valdes protokolos, kuri aizgājuši bojā.

Jaunos statūtus pēc krievu normālstatūtu parauga pilnsapulce pieņēmusi 1911. gadā, bet ka viņi būtu apstiprināti, no protokoliem nav redzams.

(Turpinājums sekos.)

Diāna Siliņa

Autore pateicas par atbalstu raksta sagatavošanā Kubalu skolas-muzeja vadītājam Ivaram Abajam.

nu audzināšanu, gan vaļaspriekiem».

Tagad pilnīgi par brīvu iespējams iegūt augsta līmeņa vidējo izglītību daudziet, kuriem līdz šim tas nebija iespējams. Vajag vien datoru vai viedtālruni un pieeju pasaulē tīmeklim. Visi mācību materiāli, tostarp videolekcijas un audiogrāmatas, audzēkņiem pieejami virtuālajā vidē. Mācībām ir individuāla pieeja — ikviens audzēkņis var saņemt sev vajadzīgo skolas personāla palīdzību vai padomu. Reizi mēnesī notiek klātienē konsultācijas, taču tiem, kas kaut kādu iemeslu dēļ nevar uz tām ierasties, piedāvā neklātienē konsultācijas.

Ja ir jau iesākta, bet nepabeigta vidējā vai profesionālā izglītība, atestātu par vidējo izglītību iespējams iegūt divu vai pat viena gada laikā — to individuāli vērtē uzņemšanas

komisija.

Mana vidusskola sociālajā atbalsta programmā bezmaksas izglītību jeb 100 % atlaidi piedāvā: maznodrošinātām un trūcīgām ģimenēm, bez vecāku aizgādības palikušiem bērniem, daudz bērnu ģimenēm, ģimenēm ar bērnu/bērniem līdz divu gadu vecumam, grūtniecēm.

Pieteikties sociālā atbalsta programmai jaunajam mācību gadam var līdz 31.08.2015. Arī iestāšanās dokumentus iespējams nokārtot attālināti.

Skola un tās mācību programma ir licencēta un akreditēta.

Vairāk ziņu: manavidusskola.lv

Arvis Mastiņš,
tel. 26431050, e-pasts; arvis@argats.lv

Raibs kā mugursomas saturs

Slīteres Ceļotāju dienas 2015

6. un 7. VI Ziemeļkurzemē, Dundagas novadā, jau sesto reizi dabas mīļotājus, zinātkārus ļaudis, aktīvas atpūtas, patīkamu pārsteigumu un šoreiz arī saprātīgu vēdera prieku cienītājus gaida ceļošana. Uz garākajiem maršrutiem lūdzam iepriekš pieteikties, vēlams — arī uz pārējiem!

Kolka un apkārtnē 6. VI

Pārgājiens *Ko ēd sēnes?*, kempings *Ūši*, Kolka, vada Inita Dānīele, tel. 25932199, plkst. 10.00–12.00; 14.00–16.00.

Pārgājiens *Stāsts par Zelta zivtiņu, kas pieradināta Kolkā*, Kolkas steķi pie SIA Līcis-93, Dženeta Marinska, tel. 29475692, plkst. 11.00–13.30.

Pārgājiens *Uguns un citi notikumi mežos*, Pitraga autobusa pietura, Sandra Ikauniece, tel. 26532258, plkst. 11.00–16.00.

Pārgājiens *Gar Vecročupi*, Vaides diķa lapeņe, Jānis Šlūke, tel. 22386129, plkst. 11.00–14.00; 15.00–18.00.

Velomaršruts *No Mazjūras līdz Dižjūrai (Dūmeles aplis)*, Ēvažu stāvlaukums, Ineta Siliņa, tel. 29297797, plkst. 11.00–15.30.

Darbnīca; ūdensvelosipēdi *Ar ūdens velosipēdiem pa Zēņu diķi*, pie Kolkas, Oskars Sproģis, tel. 29323048, plkst. 12.00–15.00.

Pārgājiens *Kolkasraga aplis*, Kolkasraga apmeklētāju un informācijas centrs, Jānis Dambītis, tel. 26486622. Par laiku vienojas, piezvanot vadītājam!

Īpašs pasākums *Tirdziņš*, kempings *Ūši*, Kolka, Ilze Šteine, tel. 28717810, plkst. 15.00–20.00.

Īpašs pasākums *Valtera Restorāna pavāri*, jaunas dabas receptes, kempings *Ūši*, Kolka, plkst. 15.00–20.00.

Degustācija *Laimīgo ķirbju un pupiņu tusiņš*, kempings *Ūši*, Kolka, Edīte Seipule, tel. 29948167, plkst. 15.00–20.00.

Darbnīca *Carnikavas cakotava*, kempings *Ūši*, Kolka, Ieva Sudraba-Leināte, tel. 29684786, plkst. 15.00–20.00.

Darbnīca, zivju degustācija *Kūpinātas zivis pie Ērika*, Strautmaļi, Kolka, Ēriks Lihačevs, tel. 29256174, plkst. 9.00–17.00.

Darbnīca, zivju degustācija *Kūpinātas zivis pie Elitas, Pūpoli*, Kolka, Elita Dobile, tel. 28311813, plkst. 12.00–17.00.

Putnu vērotājiem *Putnu skatīšanās un apgredzenošana*, kempings *Ūši*, Kolka, Gaidis Grandāns, tel. 26638608, plkst.13.00–15.00; 16.00–18.00.

6. un 7. VI

Putnu vērotājiem *Naktsputnu klausīšanās*, Kolkasraga Priežu takas putnu tornis, Gaidis Grandāns, tel. 26638608, plkst. 23.00–02.00.

Atvērts objekts; degustācija *Bišu dzīves vērošana un produkcijas degustācija*, brīvdienų māja *Ziedkalni Dūmelē*, Laima Jurgenberga, tel. 29417229, plkst. 10.00–17.00.

Kafejnīca *Čeļa maize*, Kolkasrags, Vilma Bartuševica, tel. 20347286, plkst. 10.00–20.00.

7. VI

Laivotājiem *Brauciens ar motorlaivu uz Kolkas bāku*, Kolkasraga jūrmalā pie zvejnieku čepa, Dženeta Marinska, tel. 29475692, plkst. 9.00–11.00.

Laivotājiem *Uz Kolkas bāku*, kempings *Ūši*, Kolka, Raivo Šulcs, tel. 29466501, 26399653, plkst. 11.00–15.00.

Mazirbe un apkārtnē 6. VI

Pārgājiens *Ko purvā ēd cilvēki, ko ēd kukaiņi, kurš ēd kukaiņus un kurš apēd visus?*, Pēterezera dabas takas stāvlaukums, Līga Strazdiņa, tel. 29986369, plkst. 11.00–13.00.

Pārgājiens *Ēdāji un ēdamie abraziņas līdzenu maļā*, Pēterezera dabas takas stāvlaukums, Vilnis Skuja, tel. 29365230, plkst. 12.00–16.00.

Pārgājiens *Ekskursija pa kangaru mugurām*, pie Mazirbes internātpamatskolas, Ina Brauna, tel. 28861445, plkst. 14.00–17.00.

Pārgājiens *Mazirbes laivu kapsēta un vecā jūrskola*, Lībiešu tautas nams, Mazirbe, Edgars Millers, tel. 29463028. Par laiku vienojas, piezvanot vadītājam!

Laivotājiem *Šlītere no ūdens puses*, tilts pār Irbes upi, P124 šoseja, bet finišs Mazirbē, Raivo Šulcs, tel. 29466501, 26399653, plkst. 11.00–16.00.

Atvērts objekts; degustācija *Veca dziesma jaunās skaņās*, Lībiešu tautas nams, Mazirbe, tel. 20383578 (Veronika Millere), 29463028 (Edgars Millers), plkst. 11.00–16.00.

6. un 7.VI

Atvērts objekts; degustācija *Zīv zup a lībeš kafej!* un *Kas tad tagad nailonu valkāl*, brīvdienų māja *Stūrīši-Branki* Mazirbē, tel. 29469165,

Kolkas Jūras Zvaigznes Dievmātes Romas katoļu baznīcā

Plkst. 17.50–18.00 *Baznīcu nakts* ieskaņas zvani visās 3 Kolkas baznīcās.

Plkst. 18.00 Svētā Mise, plkst. 19.00 lekcija *Katoliskās baznīcas «dārgums» Rožukronis: vēsturiskie un teoloģiskie aspekti*, plkst. 20.00–22.00 ekskursijas, gida stāstījums par baznīcu, tās vēsturi, plkst. 22.00 Rožukronis un Vissvētākās Jaunavas Marijas litānija, plkst. 23.00 adorācija, laiks individuālai lūgšanai klusumā, plkst. 23.30 aizlūgumi, pateicības, noslēguma lūgšana.

Precizētas ziņas, tuvojoties pasākumam, sk. www.dundaga.lv un www.kolka.lv.

Kolkas pareizticīgo baznīcā

Plkst. 18.00 lasīs akafistu. Pārējā laikā miers, klusums, iespēja apskatīt dievnamu, aizdegt sveci, palūgties.

* * *

Pirmā *Baznīcu nakts* Latvijā notika pērn, un tajā piedalījās 43 Rīgas dievnami. Pasākumu apmeklēja ap 20 000 cilvēku, sk. foto <http://ej.uz/BaznicuNakts2014Foto>. Baznīcu nakts ideja līdz Latvijai atceļoja no Austrijas. Pasākuma ieceri atbalsta Latvijas lielāko kristīgo konfesiju vadītāji. Latvijā *Baznīcu nakti* rīko starpkonfesionāla domubiedru grupa — Nodibinājums Baznīcu nakts fonds. Pateicamies aicinām ziedot turpmākam darbam: *Baznīcu Nakts fonds*, reģ. nr. 40008214405, konta nr. LV14 HABA 0551 0374 9065 3.

Sagatavoja Diāna Siliņa un Alnis Auziņš

Sertificēta skurstenslauka pakalpojumi.
Tālrunis 29643342.

**Vilnis Burnevics (1935)
Cera Langzama (1936)
Rasma Lektuere (1925)
Jānis Pekmans (1939)
Aivars Apsāns (1967)
Alfreds Arnolds Sproģis (1934)**

Baznīcu nakts aicina!

5. VI no plkst. 18.00 Latvijas baznīcās jau otro gadu norisināsies kultūras notikums *Baznīcu nakts*. Tajā piedalīsies arī Dundagas, Kolkas un Mazirbes luterāņu baznīcas, Kolkas Jūras Zvaigznes Dievmātes katoļu baznīca un Kolkas Kristus atdzimšanas pareizticīgo baznīca.

Šogad 140 baznīcas visos novados cilvēkus aicina iepazīt Latvijas dievnamu un klosteru kultūras un garīgo mantojumu. Interneta lapā www.baznicunakts.lv uzzināms, kuri dievnami būs atvērti.

Baznīcu nakts programma arī šogad veidota kā iespēja iepazīt tradicionālo kristīgo konfesiju — luterāņu, katoļu, baptistu, adventistu, metodistu, pareizticīgo un vecticībnieku — baznīcu garīgo un kultūras mantojumu. Dievnamos notiks koncerti, ekskursijas, pasākumi bērniem, kā arī būs laiks aizlūgumiem un apcerei klusumā.

Dundagas luterāņu baznīcā

Plkst. 18.00 lūgšanas iezvanīšana. Pēc lūgšanas iespēja apskatīt baznīcu, Bībeļu izstādi, uz lapiņas atstāt aizlūgumu, nodarbības bērniem, mīlošanās ar ugunskurā vārītu zupu.

Plkst. 20.00 vokālo un instrumentālo mūziku izpildīs muzikālā apvienība *Trīs* — Ieva Zemīte, Gints Jurga, Ilva un Kristaps Miķelsoni, Kaspars Kaļķis, Gabriels Pehs (*Gabriel Pech*), Jānis Novičāns, Toms Zoss, Inese Sudrabiņa, Aiva Švēde, Līva Suiņa un Pēteris Bērziņš.

Plkst. 21.00 klusais laiks, apcere baznīcā. Plkst. 23.30 nakts lūgšana.

Mazirbes skolas salidojums

Skola 28. VIII aicina uz salidojumu visus, kas reiz mācījušies Mazirbē.

2015. gadā Mazirbes skola svin savu 135 gadu jubileju, kopš Dundagas pagasts dibināja mācību iestādi. Savukārt jaunajai skolas ēkai varam atzīmēt 75 gadu jubileju.

Mazirbes luterāņu baznīcā

Dievnams būs atvērts no plkst. 18.00 līdz 24.00. Šai laikā sarunās gūsiet ieskatu baznīcas vēsturē, uzzināsi, kāpēc mācītājs uz dievkalpojumu velk *kleitu*, dzirdēsiet mazus stāstīņus «Stāv rakstīts...». Būs iespēja apskatīt baznīcu un lūgties. Paredzēts sildīties pie ugunskura un cienasts ar ugunskurā vārītu zupu.

Ņemiet droši līdzi bērnus, par viņiem arī būs padomāts!

Kolkas luterāņu baznīcā

Plkst. 17.50–18.00 pasākuma ieskaņa ar baznīcas zvana skaņām.

Plkst. 18.00–18.30 vakara svētbrīdis. Plkst. 19.00–19.30 draudzes pārstāvja vadīts stāstījums par draudzi un dievnamu.

Plkst. 20.30–21.00 «Kāpēc mācītājs, vadot dievkalpojumu, velk *kleitu*?» Parunāsim par liturģiskajiem tēriņiem! Mācītājs Kārlis Irbe.

Plkst. 21.00–21.40 garīgās mūzikas koncerts.

Plkst.22.00–23.45 laiks apcerei un lūgšanai.

Plkst. 23.45–24.00 noslēgums, aizlūgumi. Visu laiku no plkst. 18.00 līdz 24.00 ir iespēja aprunāties ar draudzes cilvēkiem un mācītāju, atstāt aizlūgumus un jautājumus.

Skolas absolventi, pedagogi un darbinieki vēlas pulcēties salidojumā. Iepriekšējais salidojums bija pirms 15 gadiem.

Aicinām pieteikties salidojumā, dalīties ar atmiņām un dot arī fotogrāfijas kopiju izgatavošanai, lai varam sagatavot atmiņu krājumu *Mazirbes skola*.

Pieteikumus pieņem un informāciju sniedz: **Lilita Kalnāja**, tel. 29237185, e-pasts: lilita.kalnaja@gmail.com

6. VI plkst. 11.00–18.00, 7. VI plkst. 11.00–15.00.

Šlītere 6. VI

Atvērts objekts *Ozols dabā un cilvēka dzīvē*, Šlīteres bākas pagals, Andra Ratkeviča, tel. 28385025, plkst. 11.00–16.00.

Darbnīca, degustācija *Darbnīcas, filmas, degustācijas*, Šlīteres bākas pagals, Andra Ratkeviča, tel. 28385025, plkst. 11.00–16.00.

Dundaga 7. VI

Velomaršruts *Mini pedāļus un atmini dižrausu un ķirbju mīklas!*, pie Dundagas pils, Māra Zadiņa, tel. 26194609, plkst. 10.00–15.00.

Degustācija; atvērts objekts *Laimīgo ķirbju zeme, Amaļi*, Dundagas apkārtnē, Edīte Seipule, tel. 29948167, plkst. 12.00–16.00.

Velosipēdu noma — Mazirbē tel. 29213412, 29259510, Kolkā tel. 29475692, 29135764, Košragā tel. 29372728, Valpenē tel. 26601306, Vīdalē tel. 29467556.

Programmā vēl iespējami grozījumi, tāpēc sekojiet aktualitātēm *Slīteres Ceļotāju dienu interneta lapas* programmas sadaļā <https://sliteresdiena.wordpress.com>

Alanda Pūliņa

Viesos rakstniece

Rakstniece Ieva Samauska, Saldus puses cilvēks, 6. V mēroja ceļu uz Dundagu, lai tiktos ar vidusskolas 1.–5. klašu skolēniem.

Rakstniece pastāstīja, ka viņai vienmēr patīcis lasīt un domās iejusties grāmatu tēlos, skolas gados rakstījusi dienasgrāmatu, tad tapuši pirmie dzejoļi un stāstiņi. Ieva mācījies žurnālistiku un strādājusi žurnālā ar atbilstošu nosaukumu — *Ieva*. Kā atzīst rakstniece, nav bijis viegli savienot grāmatu rakstīšanu ar žurnālistes darbu, tāpēc pēdējos gados viņa laiku velta tikai radošajam darbam. Tapušas 15 grāmatas, visvairāk bērnu dzeja.

Dzejniece tikās ar mazajiem lasītājiem gan *Mazajā skolā*, gan bibliotēkā, iepriecinoši, ka bija atbraukusi arī Kolkas pamatskolas 5. klase. Uzmanīgākie klausītāji balvā saņēma autores sagatavotas kartītes ar saviem dzejoļiem un autogrāfu.

Ruta Emerberga

E. Gulbja laboratorija Dundagā

SIA *Dundagas veselības centrs* 2. stāvā darbu uzsākusi E. Gulbja laboratorija. Darba laiki: pirmdienās un trešdienās plkst. 8.00–13.00.

«Dundadznieks» Nr. 5 (198) 2015. gada maijs.

Dundagas novada pašvaldības izdevums, iznāk reizi mēnesī, reģistrācijas nr. 000702696.

Adrese: Dundagas pils, Dundaga, LV-3270.

Redkolēģija: Alnis Auziņš (redaktors, tālr.: 63237858, epasts: alnis@dundaga.lv), Gunta Abaja, Baiba Dūda, Gunārs Laicāns, Lauris Laicāns, Aivars Miška, Aldis Pinkens, Visvaldis Radelis, Diāna Siliņa un Smaida Šnikvalde.

Publicētie materiāli ne vienmēr pauž redakcijas vai izdevēja viedokli. Par datu pareizību atbild tos sniegusi amatpersona, citos gadījumos — raksta autors, intervijās — arī intervējama. Pārpublicēšanas gadījumā lūdzam atsaukties uz «Dundadznieku».

Iespiests Talsu tipogrāfijā. **Metiens:** 1400 eks. **Internetā:** www.dundaga.lv/avize

Dzīve tuvplānā

Sākot ar tauvu galiem un tīklu atliekām un beidzot ar dzintaru! Tik plašs un savdabīgs bija atradumu klāsts Zemes dienā, kad Dundagas vidusskolas audzēkņi sadarbībā ar Slīteres nacionālā parka administrāciju saposa liedagu no Pitraga līdz Mazirbei. Atšķirība starp atradumiem gan liela — pirmie ir atkritumi, kam nav vietas pludmalē, toties dzintars ir pašas dabas mātes balva par čaklumu.

Edgara Lāča foto

9. un 10. V Kolkā Pasaules migrējošo putnu dienā jau otro gadu spārnotos draugus vēroja lieli un mazi, profesionāļi un amatieri. Gredzenošanas laikā katru putnu bija iespējams apskatīt pavisam tuvu, kas sevišķi priecēja jaunos putnu vērošanas entuziastus. Pavisam divās dienās Ūšu sētā apgredzenoja apmēram 20 dažādu sugu 100 putnus, no tiem interesantākie un retāk sastopamie bija zilriklīte, brūnā čakste un zvirbulvanags. Sestdienas vakarā visus priecēja Kārļa Kazāka putnu un mīlestības dziesmas.

Dženetas Marinskas foto

Novada vadītāju un dāņu draugu vizīte Dānijā. Sandra Salceviča smaida, bet priekšsēdētājam Gunāram Laicānam norūpējies vaigs. Aizbraukt ciemos ir patīkami, taču G. Laicāns kā pieredzējis politiķis un dambretists domā jau dažus gājienus uz priekšu: vai mums būs tik lepns kuģis, lai tad, kad dāņu draugi atbrauks pie mums, viņus tikpat šiki izvizinātu? Steigšus piekrastē jāatjauno kuģu būvniecība!

Visvalža Radeļa foto

Ja nu varam lepoties ar kādu sapostu vietu mūsu novadā, kas piedevām caurcaurēm ir pašu iedzīvotāju izlolota ideja, tad tā ir Zēņu dīka apkaimē kilometrus divus no Kolkas ciema. Nav brīnums, ka Lielās talkas dienā iedzīvotāji čakli strādāja šajā vietā.

Alda Pinkena foto

8. V pilī Latvijas Pašvaldību izpilddirektoru asociācijas biedru sanāksmē domes priekšsēdētājs Gunārs Laicāns atgādināja, ka pēc pirmās jeb intelektuālās darba daļas izpilddirektorus gaida meža stādīšana, uzsverot: meži klāj 73% Dundagas novada, pēc stādīšanas šis skaitlis sasniegs 80%! Vai tiešām pieaugums būs tik ievērojams, pēc kāda laika jāprasa mezsargiem, bet vienu hektāru ar priedītēm izpilddirektori tiešām apstādīja, turklāt pie Trīspriedēm!

Daiņa Kārkluvalka foto

Jā, arī šī vieta brēktin brēc pēc ... īpašniekiem. Saimnieki, u-ū, kur jūs esat? Diemžēl ne Lielās talkas dienā, ne kādā citā no pārējām 364 gada dienām šis čukslājs čaklu roku nav sagaidījis.

Kārļa Bogdana foto